

**PAULOVA'EA OMOMBE'UYPY
CORINTOPEVA'EA PE
Primeira Carta de Paulo aos
Coríntios**

¹ Jihí ko Pauloramó. Sóstenes'ga oko jì pavēi no. Nhaneirũramo ko ga rekoi Cristo'gareheva'ero okovo ġwaramo. Kiro jì ikwatijari nhinhi'íga imondovouka pe me. Tupana'ga ġwemimbotarimo Jesus Cristo'ga moirũukari jì ve ikwehe. “Eho ti Jesus Cristo'ga mombe'gwombe'gwovo ojipe'ġa pe ga repyga,” ei Tupana'ga jì ve ikwehe.

² Kiro jì ikwatijari imondovouka nhinhi'íga pe me a'ero – perope peju cidade de Corinto pe pejjatykavo Tupana'ga mboheteavo. Pe ko Tupana'gareheva'ero. A'ereki Tupana'ga pe mo'emo'ẽ ojive. “Jireheva'ero ko pe ndekoi pejikoty'a Jesus Cristo'ga rehe,” ei Tupana'ga pe me. Ojipe'ġa ġwyriveve'ġa pe nhaporemó ga ei no – kiroki ġa Jesus Cristo'ga mbohete jipi. Ga ko nhandepojykaharete'ga ġapojykaharete'ga no.

³ Tupana'ga ti tomomyry pe me nhanderuvete'ga Jesus Cristo'ga pavēi nhandepojykaharete'ga pavēi. Tonogatu ti ġa pepy'a nehẽ no.

Tupana'ga omomyry pe me

⁴ Nhinhi'íga nanani Tupana'ga pe jì ei: “Ndepyry hete nde imomyryva Corintopeve'ġa pe ġa jikoty'aro ġwaramo Jesus Cristo'ga rehe,” a'ea'e jì ga pe jipi pe mombe'gwovo.

⁵ Pe jikoty'aro ġwaramo Jesus Cristo'ga pavēi Tupana'ga imombyryhetepavi pe me a. Ga okwahavuka pa pe me Jesus Cristo'ga mombe'ua. Pemombe'u kwaha hete pe Jesus Cristo'ga ojipe'ġa pe no.

⁶ A'ereki Tupana'ga gweroviaheteuka pe me Cristo'ga mombe'ua.

⁷ A'ero pe herekopavi Tupana'ga ra'uva remimbuhava pyryheteva'ea pe imboha'uvame Jesus Cristo'ga ukwahava.

⁸ Jesus Cristo'ga tuhē po ti pe mbojiko hete ojihe pe mongokatuavo avuïrama nehē. A'ero po ti ga nombojari'i'i pe ndehe nehē ura'javame nehē.

⁹ Tupana'ga ġwembi'ea rupi oho jipi. Nurã nhande jikogi ga rehe. E'i ga pe me raikwehe tapejikoty'a ti jira'yra'ga pavēi javo. Nhandepojy kaharete'ga pe ga ei Jesus Cristo'ga pe.

Ojogwayva ahe Corinto pe

¹⁰ Nhiirū, kiro ji ehetei pe me Jesus Cristo'ga repyga. Pembojo'jajo'ja ti penhi'ġa ojohupe. Tapejogwayvayvari ti. Pejihe'a katu ti ojogwehe imbojo'jajo'java pejeaporoġita.

¹¹ A'ereki Cloehēa rongapypeve'ġa omombe'u ji ve pejogwayvayvara.

¹² Ojoatyatyvihu po penhi'ġa. Nahã po pe ei. Jara'ġa e'i: "Ji ko Paulo'gareheva'ero." Jara'ġa e'i: "Ji ko Apolo'gareheva'ero." Jara'ġa e'i: "Ji ko Pedro'gareheva'ero." Jara'ġa: "Ji ko Cristo'gareheva'ero."

¹³ Cristo'ga jate ko penduvihavete'ga. Gareheva'ero ko pe nhaporemō a'ero. Maranuhū pe ndapejihe'ari ojogwehe naerū? Ji rūi reki amano

yva rehe pendepykaramo ikwehe. Pe mobatizaramo po ġa nde'i pe me raikwehe: “Kiro pe ndekoi Paulo'gareheva'ero.” Nde'i po ġa a'ea pe me raikwehe. “Cristo'gareheva'ero kiro pe ndekoi,” e po ġa pe me raikwehe.

¹⁴⁻¹⁵ Ji nopomobatatizai ji ruvame pe pyri ikwehe. Pyri reki ji ve ji nopomobatatizai. Po ji pe mobatatizai, a'ero po ġa etehei ji ve hamo: Ojiveha'ero Paulo'ga ġa mobatatizai. Nopomobatatizai ji a'ero. Crispo'ga jate ji amobatatiza Gaio'ga reheve Cristo'gareheva'ero ti ġa toko javo.

¹⁶ Gahã nohõ, Estéfanas'ga rongapypeve'ġa ji amobatatiza nohõ. Ojipe'ġa po ji namobatatizai ovuhu.

¹⁷ A'ereki a'ea rehe rõi Cristo'ga ji mbuhuruka avo. “Emombe'u ti pyryva'ea ji mombe'gwovo ġa pe. Terenhi'ġatutehei ti ji mombe'urame ġa pe,” ei ga ji ve ikwehe. Ako ji ganhi'ġa rupi a'ero. Nurã ji nanhi'ġatutehei Cristo'ga mombe'urame ġa pe. Po nahã ji nhi'ġatui ġa pe hamo, a'ero po nhinhi'ġatua rehe jate ġa ndekoi hamo. A'ero po Cristo'ga mombe'ua rehe ġa ndekoi hamo. Ndikwahyi po ġa pe Cristo'ga manoagwera ġa ndepya a'ero hamo.

Tupana'ga okwaha hete

¹⁸ Kiroki ġa oho hahyva'ea ruvihava viara rupi okote'varuhuro ġwaramo – nhande imombe'urame ġa pe Cristo'ga manoagwera nhande repya, a'ero ġa ei: “Pemombe'u tehe pe ġwihã ore ve,” ei ġa.

Nhande rehe ki a'e te Cristo'ga manoagwera mombe'ua ikwahy hete reki. A'ereki nhande xaho Tupana'ga rongã viara rupi nhandejikoga

Cristo'ga rehe. Cristo'ga manoagwera pyvõ Tupana'ga ikwahavukari nhande ve opopoakara.

¹⁹ Nahã aherembikwatijara imombe'ui no Tupana'ga nhi'iğa mombe'gwovo hako. Tupana'ga e'i hako:

“E'i ға ojive novĩa:

‘Jireaporoğita katu hete ji ikwahaheteavo,’ ei ға ojive novĩa.

Kiro po ti ji imboukwahavukari ғандеaporoğitatehea a'ero nehẽ,” ei Tupana'ga hako.

Nahã aherembikwatijara omombe'u Tupana'ga nhi'iğa hako.

²⁰ Maranuhũ nanongara'ğa ndekoi naerũ ikwahapyra'ğa pembo'ehara'ğa no? Marã onhi'igatuhara'ğa no? Yvyakotyve'ğa e'i tehe nanongara'ğa pe: “Okwaha hete ға.” Tupana'ga ki a'e te omboukwahavuka reki ғанembikwahave'yma.

²¹ Tupana'ga okwaha hete. A'ero ga ei: “Gweaporoğita rupi rõi po ti yvyakotyve'ğa ji kwahavi nehẽ,” ei Tupana'ga ға mombe'gwovo. A'ero ga ei ore ve: “Pemombe'umbe'u ti Cristo'ga manoagwera ға pe,” ei ga. “Kiroki ға gwerovia penemimombe'ua ojikoga Cristo'ga rehe – ғahã po ti ji aru yvagi pe jijipyri nehẽ,” ei Tupana'ga ore ve.

Ore imombe'urame Cristo'ga manoagwera ojipe'ğa pe, a'ero ға etehei ore ve: “Pemombe'u tehe pe a'ea ore ve,” e'i tehe ға.

²² Judeus'ğa e'i ore ve: “Peapo na'ẽ ti ahemonhimomby'ava'ea torohepia,” ei ға. “Hepiagame jate po ti ore heroviari pe Cristo'ga mombe'urame ore ve,” ei ға ore ve. Judeus'ғарũive'ğa e'i ore ve:

“Pe ikwahaheterame jate penhi'iġatuavo po ti ore heroviari penemimombe'ua nehē,” ei ġa ore ve.

²³ Ore ki a'e te oromombe'u katu Cristo'ga manoa yva rehe nhande repyga. Judeus'ġa onhimonha'nga reki oreremimombe'ua rehe. Judeus'ġarūive'ġa e'i reki ore ve: “Pemombe'u tehe pe a'ea ore ve,” ei ġa.

²⁴ Na rūi reki ore imombe'urame Tupana'ga remimo'ēhara'ġa pe. Tupana'ga omo'emo'ē ġa ojive toko ti ġa jireheva'ero javo. Judeus'ġa pyteripeve'ġa hugwi ga omo'emo'ē ġa. Judeus'ġarūive'ġa pyteripeve'ġa hugwi ga omo'emo'ē ġa no. Ore imombe'urame Cristo'ga manoa ġa pe ġa ei: “Cristo'ga gwepiuka nhande ve Tupana'ga popoakara,” ei ġa. “Okwahavuka ga nhande ve Tupana'ga reaporoġita no. A'ereki Tupana'ga okwaha hete,” ei ġa.

²⁵ Ojipe'ġa e'i tehe Tupana'ga pe: “Ga ndokwahavihu,” ei ġa javo tehe. Ga okwaha hete reki nhande hohe pa. Ga e'i tehe ga pe no: “Tupana'ga ndipopoakarihu. A'ereki gara'yrava'ea omano,” ei ġa javo tehe. Nhande hohe pa reki Tupana'ga popoakaramo.

²⁶ Nhiirū, pekwahava'ja pejikoagwera Tupana'ga pemo'emo'ērame ojive ikwehe. A'ea rupi pe mombe'urame ojipe'ġa ei: “Mokonha'ġa jate okwaha hete. Mokonha'ġa jate ipopoaka hete,” ei ġa. “Mokonha'ġa jate huvihavuhu. Jara'ġa ndokwahavihu pa,” ei ġa pe mombe'gwovo.

²⁷ Ga e'i pe me ikwahapyre'ỹve'ġa. Tupana'ga ki a'e te e'i pe me: “Opomo'emo'ē ji jijive tahepiuka ti ikwahapyra'ġa nembikwahave'yma,” ei

Tupana'ga pe me. E'i ġa pe me ipopoakare'ŷve'ġa. Tupana'ga ki a'e te e'i pe me: “Opomo'emo'ẽ ji jive tahepiuka ti ipopoakave'ġa popoakare'yma,” ei Tupana'ga pe me.

²⁸ Pe ndehe ġa ndokoi okoteheve'ġa javo pe me. “Huvihava'ġa rŷi,” ei ġa pe me. Tupana'ga ki a'e te e'i pe me: “Opomo'emo'ẽ ji tahepiuka ti huvihava'ġa ndekotehea,” ei ga.

²⁹ Nurā Tupana'ga ei tonhimbohetepavyme ti ġa ji pyri a'ero.

³⁰ Tupana'ga pe mbojikoty'aruka Jesus Cristo'ga pavēi. A'ero Cristo'ga okwahavuka nhande ve Tupana'ga reaporoġita. Cristo'ga nhande mombyry no Tupana'ga rerekokatuavouka nhande ve. Cristo'ga nhande mongo Tupana'gareheva'ero. Cristo'ga nhande mbopiro'yi nhanderekote'varuhua hugwi no. Nahā nhande rekoi Tupana'ga nhanembojikoty'arukaro ġwaramo Jesus Cristo'ga pavēi.

³¹ A'ea pe Tupana'ga rembikwatijarukara e'i a'ero:

“Kiroki ġa ombohete pota

- tombohete ti ġa nhandepojoykaharete'ga jate ndepyry hete nde ji ve javo,” e'i ikwatijara hako.

2

Cristo'ga manoagwera mombe'ua

¹ Nhiirŷ, jhorame pe pyri ji imombe'ukatui pe me Tupana'ga mombe'ua ikwehe. A'ea nhande ymya ndikwahavi. Ikwahapyra'ġa'jarŷiva'ero reki ji imombe'ui pe me. Nanongara'ġa onhi'igatu hete

jipi orokwaha hete ore javo pe me. Ji ko na rũi amombe'u pe me a'ero.

² Nahã ji ei jiyvyteri pe: “Jesus Cristo'ga jate po ti ji amombe'u ġapyteri pe nehẽ gamanoagwera yva rehe imombe'gwovo nehẽ,” a'e ji jiyvyteri pe.

³ Jipopoakare'ymamo ji rekoi pe pyri a'ero. Ahyhyi ji jikyhyjiavo mara'ngu po ti ji Cristo'ga mombe'ukatuavo ġa pe javo.

⁴ Ikwahapyra'ġa'jarũiva'ero ji ga mombe'ui pe me. Pe mbo'erame ji nda'ei toko ti ġa nhinhi'igatua rupi jave'yma pe me. Nhiremi-mombe'ua pyvõ Tupana'ga ikwahavukari reki pe me gwa'uva popoakara.

⁵ Tupana'ga okwahavuka a'ea pe me jipopoakara ti tombojikoguka ġa Cristo'ga rehe javo. Yvyakotyve'ġa nembikwahava rũi pe mbojikoguka ga rehe a'ero.

Tupana'ga ra'uva okwahavuka gareaporoġita

⁶ Tupana'ga reaporoġita reki ore imombe'ui ġa pe - kiroki ġa okwaha hete Cristo'ga. Yvyakotyve'ġa ndeaporoġita ore noromombe'ui ġa pe. Noromombe'ui ore ġandeaporoġita no - kiroki ġa yvyakotyve'ġa mondomondo ġwemimbotarimova'ea rehe jipi. Ga igwaigwavete ndipopoakari nehẽ.

⁷ Onhimiva'ea ore oromombe'u Tupana'ga rembikwahava. Ymya ga ndokwahavukari a'ea yvyakotyve'ġa pe. Emo yva apoa renonde ga e'i nhoġwenonde jupe hako. “Nhirembikwahava po ti ġambohuvihavuhuaġwama nehẽ,” ei Tupana'ga hako. Nahã Tupana'ga e'i nhoġwenonde nhande mombe'gwovo hako.

⁸ Yvyakotyve'ğa nduvihava'ğa ndokwahavi a'ea raikwehe. Po ға ikwahavi hamo, a'ero po ға nombovyrukari Cristo'ga mo'ama yva rehe ga jukavo hamo. Ga ko Tupanamo huvihavuhu hete reki.

⁹ Aherembikwatijara Tupana'ga mombe'uhava e'i reki hako:

“Ymya Tupana'ga e'i:

‘Tamombyry hete ti nharõhara'ğa pe,' ei ga,” ei ahe.

“Ndihepiagi pa nhande nanongara Tupana'ga remimombyryvağwama,” ei ahe hako.

“Nihenduvi pa a'ea no.

Niandeaporoğitai pa nhande nanongara rehe Tupana'ga remimombyryvağwama rehe,” ei ahe ikwatija hako.

¹⁰ Nhande ve reki Tupana'ga ikwahavukari onhimiva'ea. Gwa'uva pyvõ ga ikwahavukari nhande ve. A'ereki a'ea gwepia pa ikwahapava. Tupana'ga ra'uva okwaha pa gareaporoğita onhimiheteva'ea.

¹¹ Nhandereaporoğita ojipe'ğa ndokwahavi. Nhande jate tikwaha nhandereaporoğita. Na jitehe ojipe'ğa ndokwahavi Tupana'ga reaporoğita. Gara'uva jate okwaha a'ea.

¹² Ndirekoi reki nhande ғandeaporoğita - kiroki ға ndojikogi Tupana'ga rehe. Tupana'ga ra'uva reki ojikoty'a nhande pavēi. A'ereki Tupana'ga ombuhu gwa'uva nhande pyri tokwaha ti ға nhiremimombyryva ojive javo.

¹³ Tupana'ga remimombyryva rehe gara'uva ojipe'ğa mbo'eukari ore ve. Ikwahapyra'ğa ndeaporoğita nombo'eukari ore ve a'ea rehe. Igwete

ore imombe'ukatui Tupana'ga ra'uva remimbo'ea ġa pe – kiroki ġa ojikoty'a gara'uva pavēi.

¹⁴ Kiroki ġa ndojikoty'ari gara'uva pavēi – ġa ndogwerekoi Tupana'ga ra'uva remimbuhura. Ore imombe'urame ġa pe ġa ei: “Pemombe'u tehe pe a'ea,” ei ġa ore ve. Ndokwahavi tuhē ko ġa a'ea.

Gahã jate – kiroki ġa ojikoty'a Tupana'ga ra'uva pavēi – ġahã jate onhimombaragwaha nanongara rehe ikwahava.

¹⁵ Gahã okwaha pa. Onhimombaragwaha ġa pyryva'ea rehe. Onhimombaragwaha ġa pyryve'ÿva'ea rehe. Emo ġandeaporoġita pe po ojipe'ġa nde'i hamo ikwahave'yma. A'ereki ġa ndojikoty'ari Tupana'ga ra'uva pavēi.

¹⁶ Nahã Tupana'ga ikwatijarukari ahe ve hako. Igwete ahe ei hako:

“Ndokwahavi pa ġa nhandepojoykaharete'ga reaporogita.

Nomoġitai pa ġa ga javo ga pe,” ei ikwatijara.

Nhandereaporogita reki Cristo'ga reaporogita'java'ea.

3

Peko ti Tupana'ga reaporogita rupi

¹ Nhiirū, jiruvame pe pyri ji namombe'ui onhimiheteva'ea pe me ikwehe. Pejikoty'a pe Tupana'ga ra'uva pavēi novĩa. Emo pe ndapekoi ve Cristo'ga remimbotarimova'ea rehe. Tayri'ġa javuhu pe ndapekwahavi a.

² Nurã ji namombe'ui ve pe me onhimiheteva'ea ikwehe. Jukwahava'ea jate ji imombe'ui pe me a'ero. Po ji imombe'ui onhimiheteva'ea pe me, a'ero po pe ndapekwahavi a'ea hamo. Na jitehe

kiro ji imombe'urame onhimiheteva'ea po ti pe ndapekwahavi.

³ A'ereki penhimimbotarimova'ea rehe pe ndekoi jipi.

Jukwaha reki a'ea. Penhimyrō ko pe ojogwe-hegwehe. Pejogwayvayva ko pe no. Nurã ko ji ei pe me: Peko pe penhimimbotarimova'ea rehe. Cristo'gareheve'ğa'jarũiva'ea ko pe.

⁴ Pe'e tehe pe javo ojohupe jipi. Jara'ğa e'i tehe: “Ore ko Paulo'gareheva'ea,” ei ға. Jara'ğa e'i: “Ore ko Apolo'gareheva'ea.” Nahã po pe etehei pejikovo penhimimbotarimova'ea rehe.

⁵ Marã tuhẽ Apolo'ga rekoi naerũ? Marã ko ji rekoi naerũ? Tupana'ga remimbotarimova'eareheva'ero ore memei oroko. Tupana'ga Cristo'ga mombe'uuka ore ve pe mbo'eavouka. A'ero pe jikogi Cristo'ga rehe ikwehe.

⁶⁻⁹ Tamombe'u kiro pe me ojo'java'ea a'ero tapekwaha ti nhanderekoa. Tupana'gareheva'ero ko pe kohoa'java'ea. Kohoa jara'ga'jave'ga ko Tupana'ga. Tupana'ga moirũharamo ko ore ға ja a'ero - kiroki ға gwereko katu kohoa. Nahã ko kohoa rerekokatuhara'ğa ndekoi jipi. Ojipe'ga otỹ ha'ynha. Aerẽ ojipe'ga imoakỹakymi herekovo. Tupana'ga reki omonhimomboakaruka ға pe. Na jitehe ore pe nderekokatui. Jihi amombe'u ypy Cristo'ga pe me. Aerẽ Apolo'ga pe mbo'embo'ei ga rehe. Tupana'ga reki pe mbojikoguka hete jipi Cristo'ga rehe. Ojipe'ga otỹ, ojipe'ga omoakỹakỹ. Tupana'ga jate omonhimomboakaruka ғанemityma. Gaha jate ko huvihavetea a'ero. Itỹhara'ga huvihava rũi imoakỹhara'ga pavẽi. Na jitehe ji huvihava rũi

Apolo'ga pavêi. Tupana'ga jate ko huvihavetea pe mbojikoguka hete Cristo'ga rehe. Ore memei oroporavyky Tupana'ga pe Cristo'ga mombe'gwovo ojipe'ga pe. Kiroki ga oporavyky Tupana'ga pe - ga po ti okwepy imondovo ga pe nehê.

Tupana'gareheva'ero ko pe peko onga'java'ero no.

¹⁰ Ore ko oroko onga apohara'ga'java'ero. Nahã po ahe japorame onga. Ojipe'ga ombovy okyta imo'ama. Aerê ojipe'ga imondoi heheva'ea japopava. Na ja ore pe ndereko katu a'ero. Tupana'ga ji mbokarakaturame ji amombe'u katu ypy Cristo'ga pe me pe mbojikogauka ga rehe. Kiro ojipe'ga pe mbo'embo'ei ga rehe a'ero. Kiroki ga pe mbo'e - ga po pe mbo'e katu a'ero hamo.

¹¹ Jesus Cristo'ga jate ko nhande timombe'u ypy ojipe'ga mbojikoguka ga rehe. Ojipe'ga rui po nhande timombe'u ypy hamo. A'ereki Jesus Cristo'ga Tupana'ga omombe'uuka ga rehe jate ti pejiko javo.

¹² Japorame mbatera imondovo jypyva'ea rehe jara'ga opo'ru pyryheteva'ea - kiroki ndopavi a, ndokai no. Ouro ga opo'ru, prata. Ita'ia ga opo'ru, ikatuheteva'ea - kiroki he'yjuhu ahe omondo itambere'ia hehe. Jara'ga ki a'e te opo'ru opava'ea, okaiva'ea. Yva ga opo'ru, nhungwava, pindova.

¹³ Ikairame ganembiapoagwera jukwaha reki ndapyryviva'ea. A'ereki tata ombokai pa ndapyryviva'ea ga hugwi. Jukwaha pyryheteva'ea no. A'ereki tata omboukwaha pyryva'ea nhimomiranama imbokaipave'ymame.

Na jitehe jara'ga pe mbo'e katu Jesus'ga rehe. Jara'ga napembo'ekatui ga rehe. Jesus Cristo'ga rurame po ti jukwahavamo ganemimbo'ea nehē, ganemimbo'ekatua. Jukwaha po ti ganemimbo'ekatue'yima nehē nohō. Penembikwahava repiagame po ti Tupana'ga ikwahavi ja'javo pembo'ehara'ga pe nehē.

¹⁴ Po ti pe ikwahahetei Jesus'ga mombe'ua pejikoga ga rehe, a'ero po ti Tupana'ga imombyryhetei pembo'ehara'ga pe nehē pembo'e katu pe ga javo ga pe.

¹⁵ Po ti pe ndapekwahavi Jesus'ga mombe'ua, a'ero po ti Tupana'ga nomombyryvi pembo'ehara'ga pe nehē napembo'ekatujuhu pe ga javo ga pe. Oho po ti ga yvagi pe nehē novĩa ojikoga gwaramo Jesus'ga rehe. Emo po ti Tupana'ga e'i ga pe: “Napembojikohetei pe ga Cristo'ga rehe,” e po ti ga ga pe nehē.

¹⁶ Pe ko Tupana'ga ruhava. A'ereki gara'uva oko pe pyri. Pekwaha po pe a'ea hamo.

¹⁷ Po ga imbote'varuhui pe me, a'ero po ti Tupana'ga imbote'varuhui ga pe nehē. A'ereki pe garuhava pyryheteva'ea.

¹⁸ Tapenhimoandyandyi ti. Po pepyteripeve'ga e'i tehe ojive: “Yvyakotyve'ga ndeaporogita rupi ji akwaha hete.” Topohi ti ga gandeaporogita hugwi. Toko ti ga Tupana'ga reaporogita rupi. Ga rekorame Tupana'ga reaporogita rupi po ti ga ei ga pe ndokwahavihu ga javo novĩa. Emo po ti ga okwaha hete tuhē nehē. Tapenhimoandyandyi ti a'ea rehe a'ero.

¹⁹ Yvyakotyve'ga e'i tehe ojipyteripeve'ga pe: “Gweaporogita katu hete ga ikwahava.” Tu-

pana'ga ki a'e te e'i ġa pe: “Gweaporoġita tehe reki ġa. A'ereki ġa ndokwahavihu,” ei ga. Igwete garembikwatijarukara i'ei no:

“Gweaporoġita kwaha ġa ojipe'ġa moandyandyita.

Emo Tupana'ga okwaha ġa mombiga ġa ndeaporoġitate'varuhurame,” ei ikwatijara.

²⁰ Iru'ġa ikwatijara i'ei no:

“Nhandepojykaharete'ga e'i:

‘Heaporoġita tehe ġa

– kiroki ġa e'i tehe ojive

orokwaha hete ore javo,’ ei ga,” ei ikwatijara.

²¹ Tapembohetei ojipe'ga ji ko ndereheva'ero javo ga pe. Pehe reki pereko pa. Ore nhaporemo ko pendeheva'ero pepokohavamo.

²² A'ereki jihi pe poko. Apolo'ga pe poko. Pedro'ga pe poko. Yvya ko pendepykavamo. Pemanoe'yma ko pendepykavamo. Pemanoa ko pendepykavamo. Aġwamova'ea pendepykavamo. Aerēva'ea pendepykavamo. A'ereki pe pereko pa a'ea pejipokohavamo.

²³ A'erorame tehe pe pepoko Cristo'ga gareheva'ero. Cristo'ga ko opoko Tupana'ga gareheva'ero.

4

Cristo'ga moirūharava'ea poravykya

¹ Nahā po pe ei ore mombe'gwovo a'ero hamo: “Ga ko Cristo'ga remimbotarimova'eareheva'ero oko ga pokoga,” pe'ji po pe hamo. “Tupana'ga nhande mbo'euka ġa pe aherembikwahavipyre'yma rehe tokwaha ti ġa kiro javo.

Nahã ga nhimoirũukari ģa pe.” A'ea po pe ei ore mombe'gwovo hamo.

² Huvihava'ģa e'i omoirũhara'ģa pe jipi: “Peporavyky katu ti ji ve a'ero pejikovo nhinhĩ'ĩģa rupi,” ei ģa ģa pe.

³ Jesus Cristo'ga e'i jiporavykya pe a'ero. Pe erame jupe ji ndahaykai reki. Ji ndahaykai ojipe'ģa erame jiporavykya pe no. Jihi vehevi nda'ei jupe.

⁴ Jipoyja hete ji jiyvyteri pe. A'ereki ji aporavyky katu Cristo'ga pe jirekote'varuhue'yma. Ji ero ģwaramo rũi reki jukwahavamo jiporavykypyryva. Nhandepojykaharete'ga po ti e'i jupe nehẽ Jesus Cristo'ga.

⁵ Nurã ji ei pe me: Tape'ei ti penhinonde ojipe'ģa poravykya pe. Cristo'ga urame po ti hepiukari nhande ve onhimiva'ea nehẽ – kiroki nhande ndikwahavi ve. Okwahavuka pa po ti ga nhandereaporogita nehẽ. Nhande poravykykaturame nhandekovo katu po ti Tupana'ga nhande mbohetei a'ea rupi nehẽ.

⁶ Nhiirũ, imombe'upavame a'ea pe me ji nhimombe'ui pe ndepyga. Apolo'ga ji amombe'u ko no. Pe me ji imombe'ui orerekoagwera tapenhimbo'e ti pejikovo ikwatijara rehe jate nehẽ. Tapembohetei ti ojipe'ģa gareheva'ero ko ji javo. “Ji ndakoi ojipe'ga rehe,” tape'jiuhui ti.

⁷ Tapenhimbohetei no ji ko ģa hohe javo. A'ereki ojo'jajo'java'ero pe peko. Tupana'ga remimondotehea reki pe pereko. Gaha omondo pe me. Nurã pe herekoi. Tapenhimbohetei ti a'ero. A'ereki peapoa ko Tupana'ga remimondoa.

⁸ Perekopavipe pe Tupana'ga remimondotehea naerũ? Ndaperekopavi tuhẽ reki pe a'ea.

Pe teheuhu peko huvihavamo naerũ ore reko'e'ymame nahã naerũ? Po pyry pe ndekoi huvihavamo novĩa ore ti toroko huvihavamo pe pavẽi novĩa.

⁹ Emo Tupana'ga po e'i ore ve ovuhu: “Nhi-moirũhara'ğa ko koji'i toko tehe ojipe'ğa hohe pa,” e po ga ore ve. Ore po ğa ja – kiroki ğa pe ğa e'i tijukauka ğa ojipe'ğa ndovaki javo, a'e ji. A'ereki ğa nhaporemõ ore repiaguhu ğa ko mbipehu javo ore ve. Yvyakotyve'ğa e'i a'ea ore ve yvagipeve'ğa pavẽi.

¹⁰ Ore Cristo'gareheva'ero ęwaramo ğa ei ore ve: “Ndapekwahavihu pe,” ei ğa ore ve. Pe ki a'e te pe'ji tehe pejive: “Cristo'gareheva'ero ore orokwaha hete.” Ore ve ğa ei: “Ndapepopoakar-ihu pe.” Pe ki a'e te pe'ji tehe pejive: “Orepopoaka hete ore ojipe'ğa mondovo.” Pe ndehe ğa ndekoi pe mboheteheveavo jipi. Ore rehe ki a'e te ğa ndokoi tuhẽ.

¹¹ Orety'a ore jipi. Oreygwei ore nohõ. Ndorog-werekoi ore tapy'ynhapira. Ore nupanupã ğa ore rerekote'varuhuavo. Oropytaahi'vii'viuhu ore jipi. Nahanahã ore reko'i kiromo jate.

¹² Oroporavyky hete ore oropokapavamo toropyhy ti mbatera orojive javo. Ga ete'varuhurame ore ve ore ei reki: “Tupana'ga ti tomomyry pe me.” Ga imbohahyukarame ore ve ore nhimomiranami reki.

¹³ Ga ore mbotegweterame ore nhi'igatui reki ğa pe. Aęwamo vehevi ore mbatera ratykwera'java'ea aheremimombora'java'ea ğa pe – kiroki ğa ndojikogi Cristo'ga rehe.

¹⁴ Kiro ji ikwatijarukari pe me. Emo ji nda'ei

tipoyjayjaryme ti ġa javo pe me. Tambo'e ti ġa javo ji ei pe me jira'yra'java'ea pe. A'ereki ji opoarõ hete.

¹⁵ Po pembo'ehara'ġa he'yjuhu hete novĩa, po ġa dez mil novĩa. Emo ojipeji reki jihi jate ako penduva'java'ero pe nderekovo katu. Ojipe'ġa omombe'u Jesus Cristo'ga kiro pe me. Jihi ki a'e te pe mbojikogypy ga rehe pyryva'ea mombe'gwovo pe me ikwehe.

¹⁶ Nurã ji ehetei pe me: Ji rupi ti peho pejikokat-uavo.

¹⁷ A'ero ji Timóteo'ga mondoi kiro pe pyri. Ga ko jira'yra'java'ea ji ve. A'ereki jihi ga mbojiko Cristo'ga rehe. Ako hete ji ga rehe. Ga rehe ji jikogi no. Igwete ji Timóteo'ga mondoi pe pyri tokwahavukara'ja ti ga pe me jirekoagwama ji jikoty'arame Cristo'ga pavëi. A'ea rehe ji Cristo'gareheve'ġa mbo'embo'ei jipi no jihorame ġagwyri pe nhaporem.

¹⁸ Jararamo pepyteripeve'ġa nhimbohetetehei kiro Paulo'ga po ti nduri nhande pyri nehë javo tehe ji ve novĩa.

¹⁹ Emo Tupana'ga ipotarama po ti kotihĩ ji hoi pe pyri nehë. Tihepia ti ġa herekorame Tupana'ga popoakara a'ero, a'e ji. A'ea ji takwaha. Ganhi'ġa jate rũi ji takwaha ġa nhimboheteteherame.

²⁰ A'ereki Tupana'gareheva'ero nhande nianhi'ĩteheuhui. A'ero koi nhande rekokatui Tupana'ga popoakara pyvõ.

²¹ Marã po ti ji rurame pe pyri a'ero nehë? Pe pohire'ymame pendekoagwera hugwi po ti ji nhi'ġahyi pe me imbohahyuka nehë. Pe pohirame jugwi po ti ji rekoi pe ndehe pe nderekonhy-

romo nehẽ jirurame pe pyri nehẽ. Marãva'ea po pe pepota naerũ?

5

Ndoakwahavihu ahe

¹ Kiro ji ei pe me: Omombe'u ġa ji ve pepyteripeve'ga. “Ndoakwahavihu ga okovo,” ei ġa ga mombe'gwovo. A'ereki ga gwereko gwuva'ga rembirekohẽa. Ite'varuhu hete a, xa'e pa nhande jupe. Tupana'gareheve'ġarũive'ġa vehevi e'i ite'varuhu nanongara pe no.

² Penhimboheteuhu pe naerũ oroko katu pa ore javo tehe naerũ? Ndapevy'arihu hete po pe ga rehe hamo. Pepe'a ti ga peji pytera hugwi ga mon-dovo pejatykarama jipi Tupana'ga mboheteavo.

³⁻⁴ Jira'oa ko irupe pe hugwi kiro novĩa. Emo ji amondo jireaporoġita imongovo pe pyri. Ji ndakoi pe pyri novĩa. Emo ji a'e jipe akoja'ga pe. “Jesus'ga nhandepo jykaharete'ga e'i nde ve: ‘Nde ereko te'varuhu,’ ei ga nde ve,” a'e ji ga pe a'ero. Pejatykarama po ti ji imondoi jireaporoġita pe pyri nehẽ. Jesus'ga popoakara po ti pe ndereko i nehẽ no.

⁵ Pejatykarama ti pekwava'ẽ akoja'ga Satanás'ga pe tombotegwete ti ga gara'oa nehẽ. Jesus'ga ti tog-weroho gara'uva yvagi pe a'ero nehẽ ura'javame nehẽ.

⁶ Ndapyryvi reki pe nhimboheterame oroko katu pa ore javo tehe. Nhande japorame pão xunhiete'i nhande imondoi imbovuhava hu'uma pype. A'ero ivuvuvuvupavi upa. Na jitehe ojipejive'ga okote'varuhuve'ga pytarama pepyteri pe, a'ero ojupi pavẽi po ga pe mondoi nehẽ

pe mongote'varuhuuka. Ndapekwahavi pe a'ea naerũ?

⁷ Páscoa rupi judeus'ga imombopavi imbovuhava ymyava'ea pão reheve tipyahu ti hu'uma a'ero javo – kiroki hu'uma ndogwerekoi imbovuhava. Na jitehe pe pohipavi ymyava'ea hugwi pejikote'varuhua hugwi ikwehe tipyahu ti nhandereaporogita a'ero javo. A'ereki na tuhẽ pe pendeaporogita pyahu pejikoga gwaramo Cristo'ga rehe. A'ereki Cristo'ga omano nhanderekote'varuhua momboa. Pepohi pa ti pejikote'varuhua hugwi a'ero. Ymya judeusva'ea ijukai cordeiros hako tomanoyme ti nhandera'yrypy'ga javo hako. Agwamo ga Jesus'ga jukaukari raikwehe. Jesus'ga omano nhande repyga tohoyme ti ga hahyva'ea ruvihava pype omanorame javo.

⁸ Nurã ti xako katu jipi. Xapohi ti nhanderekote'varuhua hugwi. Tiandereaporogita katu ti nhandekovo. Xanhiĩ ti a'itituhẽva'ea rehe.

⁹ Akwatijaruka ji imondovouka pe me ikwehe. Ikwatijarukarame ji ei pe me: “Tapejihe'ari ti ga ndehe ga akwahave'ymuhũrame nehẽ,” a'e ji pe moğitavo ikwehe.

¹⁰ Ji nda'ei ga pe – kiroki ga ndojikogi Jesus'ga rehe. Nanongara'ga ko ndoakwahavihu. Ga opotarahivuhu mbatera jipi. Omioimi ga ojipe'ga mbatera ga hugwi. Oko hete ga ha'angava rehe gwemimbohethara rehe okoe'yma Tupana'ga rehe. Nanongara'ga pe rui ji ei pe me: “Tapejihe'ari ti ga ndehe.” A'ereki yvya koty pejikoro gwaramo pe pejihe'a tuhẽ ga ndehe jipi.

¹¹ Ji ikwatijarame pe me kiro ga pe ji ei – kiroki

ġa e'i ojive novĩa: “Ji ko peirũa. Jesus'gareheva'ero ko ji,” ei ġa javo novĩa. Emo ġa ndoakwahavihu. Jara'ġa opotarahivuhu mbatera. Jara'ġa oko hete ha'angava rehe ġwemimbohetebara rehe okoe'yma Tupana'ga rehe. Jara'ġa e'i te'varuhu ojipe'ġa pe. Jara'ġa ko heagwryvuhu. Jara'ġa omiomi ojipe'ġa mbatera. Nanongara'ġa erame ji ko Jesus'gareheva'ero javo novĩa, tapejihe'ari ti ġa ndehe. Tape'ui jitehe ti ġa pavěi.

12-13 Kiroki ġa ndojikogi Jesus'ga rehe – ġa pe ji nda'ei peko te'varuhu pe javo. Tupana'ga gwe ti e'i ġa pe nehě. Ga pe ki a'e te – kiroki ġa ojatyka pe pavěi Tupana'ga mboheteavo – ġa pe po pe ei hamo ġa ndekote'varuhurame. Nahã Tupana'ga rembikwatijarukara i'ei no: “Pemombo ti okote'varuhuve'ga pejipytera hugwi,” e'i.

6

Pemohiġatu ti ojohupe

¹ Penhoirũa ko pe Jesus'gareheva'ero. Nurã ji ei pe me: Pejogwayvarama ti tapejogwerohoi juizes'ġa pyri – kiroki ġa ndokoi Tupana'ga rehe. Tapejogwerohoi ti nanongara'ġa pyri tomohiġatu ti ġa nhande ve javo. Jesus'gareheve'ġa jate ti tomohiġatu pe me.

² Tupana'gareheva'ero po ti pe epe'ei imohiġatuavo Tupana'ga rembiapo'ġa pe nehě. Cristo'ga rura'javame po ti pe ei ġa pe nehě. Ndapekwahavi pe a'ea naerũa? Po ti pe imohiġatui ja'javo ġa pe nhaporemonehě, marã po pe ndapehekaturi imohiġatuavo nonhimimiva'ea ojohupe naerũa?

³ Xa'e po ti nhande imohiġatuavo yvagipeve'ġa pe nehē no Tupana'gapyrive'ġa pe. Ndapekwahavi pe a'ea? Po ti nhande ei ġa pe vehevi nehē, yvyakotyva'ea pe kaitu po nhande imohiġatui kiro hamo.

⁴ Pe jogwayvarame mbatera rehe tapejogwero-hoi ti ġa pyri a'ero – kiroki ġa pe Jesus'gareheve'ġa e'i ndapyryvi ġa javo. Nanongara'ġa pyri tapejogwero-hoi a'ero nehē tomohiġatu ti ġa nhande ve javo.

⁵ A'e ji kiro pe me tapepoyjayjari ti pejikovo. Ndogwerekoi'i'i ikwahapyra'ga pepyteri pe naerũ te'i ti ga peirũ'ġa ndeaporoġita pe ġa ndayvarame naerũ?

⁶ Nurã pe peirũ'ġa nderohoi juizes'ġa pyri Jesus'gareheve'ġarũive'ġa pyri naerũ te'i ti ġa nhandereaporoġita pe javo. Na rũi po pe ndekoi hamo.

⁷ Ndapyryvi tuhē pe me pejogwerohohava juizes'ġa pyri pejogwayvaro ġwaramo. Peirũ'ġa ndekote'varuhurame pe me nandejate a'ero. Ga imimame pembatera pe hugwi tapejipygi ti ġa ndehe.

⁸ Pehe reki peko te'varuhu ġa pe a. Pemi reki pe ġambatera ġa hugwi – kiroki ġa peirũ'ġa vehevi Jesus'gareheve'ġa.

⁹ Okote'varuhuve'ġa po ti nduvi Tupana'ga pyri yvagi pe nehē. Ndapekwahavi pe a'ea naerũ? Taphimoandyandyi ti. Kiroki ġa ndoakwahavihu – nduvi po ti ġa Tupana'ga pyri nehē. Kiroki ġa oko hete ha'angava rehe imboheteavo – nduvi po ti ġa ga pyri nehē no. Kiroki ġa gwereko ojipe'ġa nembireko'ġa – nduvi nehē no. Kiroki ġa ojogwereco akwaimbae'ġa memenhuhũ – nduvi

po ti ġa Tupana'ga pyri na jitehe nehẽ no.

¹⁰ Iporomive'ġa po ti nduvi pevo nehẽ no. Kiroki ġa opotarahivuhu mbatera na jitehe no. Heag-wyryve'ġa po ti nduvi nehẽ no. Gahã no – kiroki ġa e'i te'varuhu ojipe'ġa pe. Kiroki ġa onupahũ ojipe'ġa herua mbatera ġa hugwi – nduvi po ti ġa Tupana'ga pyri yvagi pe nehẽ no.

¹¹ Na jitehe ko pe jararamo ikwehe novĩa. Emo Jesus Cristo'ga omombo pendekote'varuhua pe hugwi pe mo'emo'eamo pe mombyryva Tupana'ga ra'uva pavẽi ikwehe. Tupana'ga nhande timbohete jipi.

Penda'oa ko Cristo'ga apoa kiro

¹² Pe'ji po pe: “Cristo'gareheva'ero ġwaramo ji ndajikwakuvi. A'ero ji rekoi nhiremimbota-rimova'ea rehe,” pe'ji po pe novĩa. Ji na jitehe ndajikwakuvi novĩa. Emo jara aheremimbota-rimova'ea ndapyryvi reki ahe ve. A'ereki a'ea ahe pojyka. Nurã ji ndakopavi nhinhimimbota-rimova'ea rehe tajipiro'y ti nanongara hugwi – kiroki ahe pojyka, a'e ji pe me.

¹³ Pe'ji po pe no: “Tupana'ga oapo mbiara a'ea ti toho ġandevega pype javo. Ga oapo nhanderevega no a'ea pype ti mbiara toho javo,” pe'ji po pe. A'ero pe etehei: “Na jitehe Tupana'ga oapo nhandera'oa tojogwerekoreko ti ġa akwaimbae'ġa kunhangwera'ġa pavẽi javo,” pe'ji tehe pe. “Nurã ko pyry nhande ġa nderekohetei. Tireko ti ojipe'ġa nembireko'ġa no,” pe'ji tehe pe. Nanongara rehe ti tapekoi, a'e ji pe me. Tupana'ga oapo tuhẽ nhanderevega mbiara reheve. Emo po ti ga omomba memei nehẽ no. Tupana'ga ndoapoi nhandera'oa

kia pyvõ ti ġa togwereko ġa javo. Oapo ga nhandera'oa nhandereaporogita reheve a'ea pyvõ ti ġa tombohete Jesus Cristo'ga javo. Ga ko nhandepojykaharete'ga. Gaha ti topojyka nhandera'oa nhandereaporogita reheve.

¹⁴ Tupana'ga ombogwera nhandepojykaharete'ga gamanoa hugwi ikwehe. Aerẽ po ti ga nhande mbogweravi jitehe nehẽ opopoakara pyvõ nehẽ no.

¹⁵ Cristo'gareheva'ero pe pejikoty'a ga pavẽi. A'ero penda'oa ko Cristo'ga apoa. Ndapekwahavi pe a'ea naerũ? Taperekoi ti ġa'upahara'ga a'ero. Maranuhũrame po pe imondouhui penda'oa Cristo'ga apoa ġa'upahara'ga pe ġa nderekouvouka jupe naerũ? Taperekoukari ti ġa peja'oa pe, a'e ji.

¹⁶ Ga ġa'upaharahẽa rerekorame ġa jikoty'ari ojipejiva'ea'java'ero. Ndapekwahavi pe a'ea naerũ? A'ereki Tupana'ga rembikwatijarukara e'i:

“Ga ojogwerekoro ġwaramo ojipejiva'ea'java'ea akwaimbae'ga kunhahẽa pavẽi,” e'i ikwatijara.

¹⁷ Emo nhanderekorame Cristo'ga pavẽi nhande xajikoty'a ojipejiva'ea'java'ero gara'uva pavẽi.

¹⁸ Taperekouhui tuhẽ ti ġa a'ero. Ga nderekouhurame ġa imbote'varuhui gwa'oa pe. Ojipea ġandekote'varuhua ko na rũi ġa pe.

¹⁹ Penda'oa ko Tupana'ga ra'uva ruhava. A'ereki gara'uva oko pe pyri jipi. Ndapekwahavi pe a'ea naerũ? Tupana'ga omondo gwa'uva, pe imbuhuri pejipyri. Penda'oa ko peapoa rũi a'ero. Penda'oa ko Tupana'ga apoa.

²⁰ A'ereki ga Cristo'ga momanouka pe mbopiro'yavo pendekote'varuhua hugwi tapojyka ti ġa jijive javo. Nurã ti peko katu Tupana'ga mboheteavo.

7

Cristo'gareheve'ġa nembirekoa

¹ Pekwatija pe mbatera imbuhuruka ji ve ikwehe. Takwahavuka ti ji kiro pe me a'ero imombe'ukatuavo ikwatija imondovouka pe me.

Pyry tuhẽ akwaimbae'ġa pe kunhangwera'ġa nderekoe'ymame novĩa.

² Emo jara'ġa ojipe'ġa nembireko'ġa potarahivuhu ġa nderekovo. Nurã ji ei reki pe me: Tahembireko po akwaimbae'ġa kunhangwera'ġa pavẽi a'ero, a'e ji. A'ero po ġa ġwembireko'ġa jate gwereko hamo.

³ Ġwembirekorame nahã po ġa toko a'ero hamo. Hẽa ġwembireko'ga potarame togwereco po ga hẽa hamo. Na jitehe ga ġwembirekohẽa potarame po hẽa togwereco ga hamo.

⁴ Ġwembirekorame po hẽa ga rerekoi okovo garemimbotarimova'ea rehe hamo. Na jitehe po ga hẽa rerekoi okovo hẽaremimbotarimova'ea rehe hamo. Tokoyme ti ġa ġwemimbotarimova'ea rehe jate.

⁵ Hembirekove'ġa ti te'iyme ojohupe a'ero ndorogwerekoi ji nde kiro javo. Emo ojipea ji amombe'u kiro pe me. Po ti pe pe'e na'ẽ ojohupe: “Xanhi'inhi'ĩ ti Tupana'ga pe. Nurã xajogwerekoyme kiro.” Pe erame a'ea, a'ea rupi jate ko pyry pejogwerekoe'yma. A'ereki ojikwe

pe pe'e na'ê: “Ndiajogwerekoi kiro xanhi'inhi'ĩ ti Tupana'ga pe javo,” pe'e na'ê pe ojohupe. Tapekombegwei ti pejogwerecoa'java, a'e ji pe me. Pe ndekombegwerame po ti Satanás'ga ei pe me nehê: “Pereko ti ojipe'ġa a'ero,” e po ti ga pe me nehê. Penhimomiraname'ymame po ti kotihĩ pe ojipe'ġa potarahivuhui a'ero Satanás'ga nhi'iġa rupi pejikovo nehê. Nurã ji ei pe me: Tapekombegwei ti penhimbirekoa'java a'ero.

⁶ Ji nda'ei reki kiro: Ahe nhaporemō ti tahembireko a'ero. Nahã ji ei: Ahe hambirekopotaramē ti pyry ahe rembirekoro a'ero nehê.

⁷ Ji ve reki koji'i pyry ji javijitehe ġa nahembirekoi ġa potare'yma. Emo Tupana'ga nhande mbokarakatu pa. Jara'ġa Tupana'ga ġa mbokarakatu toko katu ti ġa ġwembirekoe'yma javo. Jara'ġa ga ġa mbokarakatu tahembireko katu ti ġa javo.

⁸ Kiro ji ei a'ero hambirekoe'ÿve'ġa pe aherembirekokwera'ġa pe no. Pyry ġa pe ġa ndekorame ġwembirekoe'ymamo ji javijitehe.

⁹ Emo ġa nhimomiraname'ymame ġa potarahivuhuavo tahembireko ti ġa ġa pavēi a'ero. A'ereki nanongara'ġa ġwembirekoe'ymame ġa potarahivuhuhetei novĩa. Koji'i pyry nanongara'ġa nembirekoro a'ero.

¹⁰ Kiro ji ei hambirekove'ġa pe kunhangwera'ġa pe topohiryme ti ġa ġwembireko'ġa hugwi. A'ea ko nhinhi'ġa jate rūi. A'ea ko nhandepojykaharete'ga ei ġa pe no.

¹¹ Kunhangwera'ġa pohirame ġwembireko'ġa hugwi ji ei ġa pe togwerekokatua'ja ti ġa

ḡwembireko'ḡa jitehe. Ḡwembireko'ḡa nderekoa'jave'ymame tahembirekoyme ti ḡa ojipe'ḡa pavēi. Akwaimbae'ḡa pe ji ei no topohiryme ti ḡa ḡwembireko'ḡa hugwi, a'e ji nhandepojykaharete'ga nhi'iḡa mombe'gwovo.

¹² Jara'ḡa pe ji ei kiro. Tupana'ga nhi'iḡa ji namombe'ui kiro ḡa pe. Jihī a'e ḡa pe. Po Cristo'gareheve'ga rembirekohēa ndojikogi Cristo'ga rehe. Po hēa pohipotare'ymame ga hugwi topohiryme ti ga hēa hugwi a'ero.

¹³ Na jitehe ji ei no: Po Cristo'garehevehēa rembireko'ga ndojikogi Cristo'ga rehe. Po ga pohipotare'ymame hēa hugwi topohiryme ti hēa ga hugwi a'ero.

¹⁴ A'ereki ga Tupana'gareheve'ḡa'jave'ga ga rekoro ḡwaramo ḡwembirekohēa pavēi Cristo'garehevehēa pavēi. Na jitehe kiroki hēa ndojikogi Cristo'ga rehe – hēa ko Tupana'gareheve'ḡa'javehēa hēa rekoro ḡwaramo ḡwembireko'ga pavēi Cristo'gareheve'ga pavēi. Po na rūi hamo, a'ero po ḡanda'yra'ḡa Tupana'gareheve'ḡarūive'ḡa ja hamo. Ganda'yra'ḡa ko Tupana'gareheve'ḡa'jave'ḡa tuhē reki.

¹⁵ Tupana'ga e'i ojiheve'ḡa pe nhaporemo: “Pe-jogwereko katu ti,” ei ga. Kiroki ḡa ndojikogi Cristo'ga rehe – ḡa pohipotarame ḡwembireko'ḡa hugwi Cristo'gareheve'ḡa hugwi, na ḡa pohiri ḡa hugwi a'ero. Naname ko Cristo'gareheve'ḡa piro'yro ḡa hugwi a'ero.

¹⁶ A'e reki ji kunhangwera'ḡa pe: Mara'ngu po ti nde enhimbireko'ga mbojikoguka Cristo'ga rehe nehē? Igwete ji ei akwaimbae'ḡa pe: Mara'ngu

po ti nde enhimbirekohêa mbojikoguka Cristo'ga rehe jitehe nehê no?

Nahã ti peko Tupana'ga remimo'êa rupi

17 Po nahã pendekoagwera Tupana'ga pe mo'êrame ojive ikwehe nahã jitehe ti peko a'ero kiro. A'ereki nahã nhandepojykaharete'ga pe mongo pe mbokarakatuavo. A'ea ji ei pe me. A'ea jitehe ji ei Cristo'gareheve'ga pe nhaporemó jihorame Tupana'ga mbohete hava pype ga mbo'embo'era me jipi.

18 Judeus'ga okytiuka gwa'yra'ga nakwanhapi'ria ga pita'ngirame. Po judeusramo pe ndekoi Tupana'ga pemo'êrame ojive tapeavykyi ti ika'êagwera a'ero tiukwahavyme ti javo. Po judeus'garũiva'ero pe ndekoi Tupana'ga pemo'êrame tapekytiukari ti ga pe penhakwanhapira.

19 Na ga ndekoi jate ojikytiukare'ymame. Na jitehe na ga ndekoi jate ojikytiukarame. A'ereki nanongara rehe rui Tupana'ga oko. Ga onhi'ipo'rurame a'ea rehe Tupana'ga rekoi.

20 A'e ji pe me a'ero: Po nahã pe ndekoi Tupana'ga pemo'êrame nahã jitehe ti peko.

21 Tupana'ga pemo'êrame ojive po pe poravykytehei ojipe'ga pe pejipiro'yangave'yma penhimboporavykyve'ga hugwi. Tapevy'aruhui ti a'ea rehe. Nandejate ti peko a'ero pejiporavykyavo ga pe. A'erorame tehe ga pe mbopiro'ypotaramé ojihugwi, pejirokwa ti a'ero pejigwovo ga hugwi.

22 Kiroki ga ndipiro'yi ojipe'ga hugwi nhandepojykaharete'ga omo'êrame - ga

ipiro'y reki okote'varuhua hugwi. A'ereki nhandepojykaharete'ga ġa mbopiro'y jugwi ġa mongovo ġwemimbotarimova'ea rehe. Kiroki ġa ipiro'y ojipe'ġa hugwi Cristo'ga omo'ẽrame – ġa ndipiro'yi reki Cristo'ga hugwi. A'ereki ga ġa mongo ġwemimbotarimova'ea rehe.

²³ Tupana'ga omomanouka Cristo'ga pe ndepya ikwehe tapojyka ti ġa jijive javo. Peko ti garemimbotarimova'ea rehe a'ero. Tapekoi ti ojipe'ġa nemimbotarimova'ea rehe a'ero okote'varuhuve'ġa nemimbotarimova'ea rehe.

²⁴ Nhiirũ, a'ea'ja ji pe me: Po nahã pe ndekoi Tupana'ga pemo'ẽrame ikwehe, nahã ti peko jitehe pejikoty'a Tupana'ga pavẽi.

Hembirekoe'ỹve'ġa

²⁵ Ikwatijarame ji ve pe ei ikwehe: “Marã re po hembirekoe'ỹve'ġa ndekoi a'ero hamo kunhangwera'ġa?” pe'e pe ikwehe. Kiro ji imombe'ui pe me a'ero. Nhandepojykaharete'ga nde'i reki ji ve a'ea rehe. Jih'i a'e a'ero imombe'gwovo pe me. A'ereki nhandepojykaharete'ga omombyry ji ve. Nurã po ahe ojiko ji rehe.

²⁶ A'ero ji ei kiro pe me: Mbatara rahyaġwama ġwaramo pyry akwaimbae'ġa ndekoi jitehe okoagwera rehe.

²⁷ Enhimbirekojiperame ti terei a'ero tapohi ti hẽa hugwi javo. Enhimbirekoe'ymame ti terei tanhirembireko ti kiro javo.

²⁸ Emo enhimbirekorame nde nderekote'varuhui. Hembirekoe'ỹvehẽa na jitehe ġwembirekorame po ti hẽa ndokote'varuhui a'ero. Emo penembirekorame koji'i po ti pe

ikwahavi hahya nehẽ pejikovo avo yvyã koty nehẽ. Ndapotari ji hahya pe me novã. Nurã ji ei pe me: Pyry pe napenembirekoi ġa potaruhue'yma.

²⁹ Nhiirũ, nokombegwei po ti Cristo'ga ura'java mbapava koty nehẽ, a'e ji pe me. Nurã ji ei akwaimbae'ġa pe hembirekove'ġa pe a'ero toko po ġa hembirekoe'ÿve'ġa'java'ero hamo. A'ereki hembirekoe'ÿve'ġa ndokoi aġwamova'ea rehe. A'ereki a'ea kotihĩ momina. Ġa ja po hembirekove'ġa ndekoi a'ero hamo, a'e ji pe me.

³⁰ Kiroki ġa ojehe'o hete kiro - toko po ġa ojehe'oe'ÿve'ġa javijitehe hamo. Kiroki ġa ojai hete kiro - toko po ġa ijaje'ÿve'ġa javijitehe hamo. Kiroki ġa opyhypyhy mbatera kiro - toko po ġa ġa ja hamo - kiroki ġa okoe'yma mbatera rehe nhandeapoa rũi reki javo jupe.

³¹ Kiroki ġa opo'ru vvyakotyva'ea - toko po ġa ġa ja hamo - kiroki ġa ndokoi vvyakotyva'ea rehe jate. A'ereki yvyã aġwamova'ea mominaġwama nhande hugwi.

³² Apota ji pepiro'ya nhaġatarahiva'ea hugwi. Akwaimbae'ġa hembirekoe'ÿve'ġa oko hete Tupana'ga rehe tonhimohẽ Tupana'ga ji rehe javo.

³³ Hembirekove'ġa ki a'e te oko hete vvyakotyva'ea rehe no tonhimohẽ nhirembirekohẽa ji rehe javo.

³⁴ Mokõĩ ġa'aġatara a'ero. Oko pota ġa Tupana'ga rehe novã. Emo ġa oko pota ġwembireko'ġa ndehe no. Nanongara ko ndapyryhetei a'ero.

Kunhangwera'ġa na jitehe hembirekoe'ÿve'ġa aherembirekokwera'ġa no. Oko hete ġa Tupana'ga rehe tako pa ti garemimbotarimova'ea

rehe javo. Hembirekove'ga ki a'e te oko hete yvyakotyva'ea rehe no tonhimohẽ nhirembireko'ga ji rehe javo.

³⁵ A'e ji a'ea pe me topopoko ti ji javo. Ji nda'epotari pe me: “Na rũi peko. Na rũi peko.” Nda'e'i ji a'ea. Toko katu ti g̃a javo ji ei pe me. Peko hete ti Tupana'ga remimbotarimova'ea rehe pejeaporogitakaturu nehẽ, a'e ji pe me.

³⁶ Po ojipe'ga ei g̃wembirekoruamahẽa pe: “Xa-jogwerekoyme ti.” Emo po aerẽ ga ei oyvyteri pe: “Ndapyryvi reki a'ea hẽa pe,” e po ga. “Apotarahi ji hẽa no. Areko pota ji hehã a'ero hamo,” e po ga. Tahembireko tuhẽ ti ga hẽa pavẽi a'ero g̃wemimbotarimo. Ndokote'varuhui reki ga g̃wembirekorame hẽa pavẽi.

³⁷ Ojipe'ga po e'i oyvyteri pe: “Ndarekoi tuhẽ ti ji nhinhimbirekoruamahẽa pavẽi,” e po ga. Ojipe'ga rũi e'i ga pe. Ga tuhẽ e'i ojive g̃wemimbotarimo. Ndopotarahivuhui po ga hẽa no. Pyry po ga nahembirekoi hẽa pavẽi a'ero hamo.

³⁸ Nahã a'ero. Kiroki ga hembireko kunhangwerahẽa pavẽi – pyry tuhẽ ga hẽa rerekoi a'ero. Kiroki ga nahembirekoi kunhangwerahẽa pavẽi – koji'i pyry reki garekoa a'ero.

³⁹ Hembirekovehẽa po nahembirekoa'javi ojipe'ga pavẽi hamo hẽarembireko'ga manoe'ymame hamo. Ahe manorame hẽa piro'yro ahe hugwi. A'ero po pyry hẽa rembirekoro ojipe'ga pavẽi g̃wemimbotarimo. Jesus Cristo'gareheve'ga jate po hẽa gwereko hamo.

⁴⁰ Emo koji'i hẽa roryvamo g̃wembirekoa'jave'ymame. Jihi reki a'e a'ea pe me. Tupana'ga ra'uva po ji mbo'e a'ea rehe no.

8

Ikwava'eġipyra ha'angava pe

¹ Tamombe'u kiro pe me mbiara ikwava'eġipyra ha'angava pe ġwemimboheteħara pe. “Mara'ngu po opyryvamo Tupana'ga pe nhande i'urame a'ea?” pe'e pe ji ve ikwatija ikwehe. Pepyteripeve'ġa e'i reki: “Nhande nhaporemo tikwaha mbatera,” ei ġa. A'iti nhande tikwaha, a'e ji. Emo nhande ikwahavame mbatera xanhimboheteħete pota reki. Hovai jate nħanenħoarōheterame nhande nhombojikogi Cristo'ga rehe.

² Kiroki ġa e'i teħe ojive akwaha ji mbatera javo – ġa ndokwahakatui ve a'ero.

³ Hovai jate kiroki ġa oarō ħete Tupana'ga – Tupana'ga okwaha ħete ġa ojiħe ġa ndekoħeterame.

⁴ Tamombe'u kiro a'ero mbiara ikwava'eġipyra ha'angava pe. Tikwaha nhande ġanemimboheteħara. A'ea ko ha'angavateħea reki a. Tupana'ga jate oko Tupanamo. Jara ndogwerekoi. Tikwaha nhande a'ea.

⁵ Ojipe'ġa e'i: “Gwereco tupana yvagi pe yvya koty onħimongyavo yvaga jara pavēi,” ei ġa. Ga pe po gwereco a'ea.

⁶ Nhande ve ki a'e te gwereco ojipejive'ga jate Tupana'ga nħanderuvete'ga. Gaha oapopavuka mbatera ħako. Ga rehe nhande rekoī xako ti ġaremimbotarimova'ea rehe javo. Ojipeji jate ko nħandepoġyħarete'ga Jesus Cristo'ga. Gaha oapo pa mbatera ħako. Tupana'ga oapopavuka ga pe. Gaha nħandereaporoġita mbopyahu nhande rerekovo no.

⁷ Jararamo nhande tikwaha a'ea. Jara'ġa ki a'e te ndokwahavi a'ea. A'ereki ġa ojipokwaha

ha'angava mbohetea rehe Tupana'garũiva'ea mbohetea rehe ojikoga renonde Jesus'ga rehe. Aḡwamo ki a'e te Jesus'gareheva'ero ḡa ei ha'angavatehea jupe novĩa. Emo ojipokwahava ḡwaramo ḡa ei jitehe kiro mbiara pe ikwava'eḡipyra pe: "A'ea ko Tupana'garũiva'ea apoa." A'ero i'urame po ḡa ei oyvyteri pe: "Mara'ngu po Tupana'ga nharõ'e'yma ahe i'urame? Anhimbote'varuhu po ji a'ea uro ḡwaramo," e po ḡa oyvyteri pe. A'ereki ḡa ndokwahakatui ve.

⁸ Tupana'ga nde'i nhande ve nhande i'urame. Ga nde'i jitehe nhande i'ue'ymame. A'ereki nianemombyryvi i'urame. I'ue'ymame nianembote'varuhui no. A'ea ḡa ndokwahakatui ve.

⁹ A'e reki ji pe me a'ero: Tapemongote'varuhui ti ḡa. Pehe pe'e: "Nanhimbote'varuhui ji i'upavame mbatera," pe'e pe. Emo ojipe'ḡa ndokwahavi ve a'ea. A'ero po ḡa ei: "Cristo'gareheva'ero nhande nhimbote'varuhui nhande jupavame mbatera," e po ḡa. Tapemongote'varuhui ti ḡa a'ero i'gwovouka ḡa pe.

¹⁰ Po nde i'ui Tupana'garũiva'ea rongá pype, a'ero po ga nde repiagi. A'ero po ga ei: "Ga okwaha hete mbatera. Iḡwete ga i'ui reki Tupana'garũiva'ea rupiara," e po ga nde mombe'gwovo. "Ga javijitehe ti ta'u no," e po ga. A'ero po ga i'ui a. Emo ga pe po ndapyryvi ga i'urame. A'ereki oyvyteri pe ga etehei: "Jesus'gareheva'ero ji nhimbote'varuhui ji i'urame Tupana'garũiva'ea rupiara," e'i tehe ga.

¹¹ Ga ndokwahakatui ve. Nde ki a'e te erekwaha nhanerembi'ua nianhimbote'varuhui reki javo. Nerembikwahava

reki ġamongote'varuhuaġwama nde i'urame ġandovaki.

¹² Ga ko neirū'ga. Ga repyga Cristo'ga omano no tamombo ti garekote'varuhua javo. Nde ereko te'varuhu enhirū'ga pe i'gwovouka ga pe pyryve'ymame ga pe. Nahã nde ereko te'varuhu Cristo'ga pe no.

¹³ Nurã ji ei: Po ti nhirembi'ua nhiirū'ga mongote'varuhui nehẽ, a'ero po ti ji nda'uaġwami mbiara tamongote'varuhuyme ti ga javo ġwaramo.

9

Paulova'ea onhimombe'u Jesus'ga moirūharamo

¹ Jipiro'y ko ji ojipe'ġa hugwi. Ji ko Jesus Cristo'ga moirūharamo ako. A'ereki ji ahepia ga ikwehe nhandepojykaharete'ga. Ji ve ga pe mbojikoguka ojihe ikwehe.

² Ojipe'ġa po e'i ji ve Jesus'ga moirūhara'ga rui. Pe ki a'e te pe'e ji ve Jesus'ga moirūhara'ga tuhẽ. Jukwaha reki a'ea. A'ereki pehe ko nhiremim-bojikohara. A'ereki ji ve nhandepojykaharete'ga onhimoirūuka nahã pe mbojikoguka ojihe.

³ Ojipe'ġa e'i tehe ji ve: “Po Jesus'ga moirūharamo nde rekoï hamo, a'ero po na rui nde rekoï hamo,” e'i tehe ġa ji ve. Nahã ji ei a'ero nhinhimombe'gwovo ġa pe:

⁴ Jesus'ga moirūharamo ore Jesus'ga mombe'umbe'ui ojipe'ġa pe. A'ero po pyry tuhẽ orerenduhara'ġa imbuhuri mbatera ore ve ikwepykavamo hamo novã.

⁵ Jesus'ga moirũharamo jara'ga nembirekoro Jesus'gareheve'ga pavêi. Jesus'ga reki'yra'ga ko na, Pedro'ga no. Ga ġwembireko'ga nderohorame ojupi ojipe'ga imondoi mbatera ġa pe no. Po ore rembirekoro Jesus'gareheve'ga pavêi hamo, a'ero po pyry ore ġa nderohoi ore rupi hamo novĩa.

⁶ Jesus'ga moirũharamo jara'ga Jesus'ga mombe'urame ġanenduhara'ga omondo mbatera ġa pe toporavykyyme ti ġa ojipea rehe mbatera pyhyga javo. Ore po na jitehe no hamo jihi Barnabé'ga pavêi. Pyry po ore ndoroporavykyi ojipea rehe mbatera pyhyga orojive hamo novĩa. A'ereki ore na jitehe Jesus'ga mombe'umbe'u ojipe'ga pe jipi novĩa.

⁷ Soldados'ga tavukarame ġanduvihava'ga omondo mbatera ġa pe. Ga ndoporavykyi ojipea rehe no tipyhy ti mbatera nhandejive javo. Ganduvihava'ga omondo ġa pe. Oro itỹhara'ga no. Ga o'u yva'ia ġwemitymagwera oporavykyagwera rehe. Na jitehe oporavykyagwera rehe ovelhas repiakatuhara'ga o'u ika'mbya ovelhas hugwi.

⁸ Nanongara pe nhande epavi yvyakotyva'ero. Nhande jate rũi reki xa'e. A'ereki Tupana'ga okwatijaruka nanongara Moisésva'ea pe hako.

⁹ A'ea ikwatijarame Moisésva'ea ei a'ero:
 “Tapembojurutyvukari yuranuhũa a'ea
 ipyrũpyruġame ipi'rogame japea ha'ynha
 hugwi.

Na i'ui oporavykyro ġwaramo,” ei ahe ikwatijarame ġwemimbo'eagwera hako.

Gara pe ikwatijara i'ei? Yuranuhũa rehe jate Tupana'ga aġataramo ikwatijarukarame naerũ?

10 Ore repyga jate rūi Tupana'ga ei naerũ? Ore repyga tuhẽ reki Tupana'ga ei ikwatijaruka hako togwereco ti ġa mbatera javo hako. Nurã ore Jesus'ga mombe'urame po orerenduhara'ġa tombuhu mbatera ore ve hamo. Ore ko itỹhara'ġa'java'ea. Hyvykoirame ityma renonde po itỹhara'ġa ei hamo: “Aerẽ po ti ji i'ui kohoa pora nehẽ,” e po ġa hamo. Gahã no – kiroki ġa onupanupã ipi'roga japea ha'ynha hugwi. Ipi'rogame po ġa ei aerẽ ti ta'u nehẽ javo hamo.

11 Ore na jitehe no a'ero. Ore Jesus'ga mombe'umbe'urame pe me po tiruahũ pe me pe imbuhurame mbatera ore ve naerũ? Pyry tuhẽ reki pe imbuhuri ore ve novĩa.

12 Po pyry ojipe'ġa ei pe me mbatera rehe, ore kaitu po pyry ore ei pe me hamo novĩa.

A'erorame tehe ore ndoro'ei reki pe me pembuhu ti mbatera ore ve javo. Po ore ei pe me mbatera rehe, a'ero po ojipe'ġa ete'varuhui ore ve ore Cristo'ga mombe'urame. “Mbatera rehe jate ġa Cristo'ga mombe'ui ore ve,” e po ġa. “Nurã ore norohendupotara'javi gamombe'ua,” e po ġa ore mombe'ute'varuhuavo. Nurã ore ndoro'ei pe me mbatera rehe jipi. Oronhimomirana ore hahyparavuhua pe orokovo jipi timombigyme ti pyryva'ea mombe'ua javo ġwaramo.

13 Oro ġa – kiroki ġa oporavyky judeus'ġa jatykahavuhua pype – ġa o'u pevova'ea ojipe'ġa nembikwava'eġa jipi. Ga inoġame mbiara ikwava'ẽhava rehe tikwava'ẽ Tupana'ga pe javo ġa opojoyka mo ojive. Pekwaha pe a'ea.

14 A'ea'java'ea pe nhandepojoykaharete'ga e'i ore ve no: “Kiroki ġa omombe'u katu pyryva'ea jipi

– ġanenduhara'ġa po omondo mbatera ġa pe a'ea rehe hamo,” ei ga.

¹⁵ Pyry po pe imbuhuri mbatera ji ve Jesus'ga mombe'ua rehe hamo novĩa. Emo ji ndapojykai mbatera pe hugwi. Ji ikwatijarukarame kiro pe me ji nda'ei: “Tapojyka ti mbatera pe hugwi.” Ji ndapojykai tuhẽ reki pe hugwi. Nhimanoa ko koji'i pyry ji ve a'ea hohe. Anhimbohete ji nhirembipojykae'yma rehe. Te'iyme ti ġa ji ve a'ero: “Paulo'ga onhimbohete tehe reki. A'ereki ga opojyka mbatera ġa hugwi,” te'iyme ti ġa ji ve a'ero.

¹⁶ Emo pyryva'ea mombe'urame ji nanhimbohetei a'ea rehe jipi. A'ereki Tupana'ga ji mondouka a'ea rehe tuhẽ. “Emombe'u ti Jesus'ga mombe'upyryva,” ei ga ji ve ikwehe. Po ji nahendukatui Tupana'ga nhi'iġa Jesus'ga mombe'gwove'ỹ, a'ero po ite'varuhu ji ve.

¹⁷⁻¹⁸ Po nhiremimbotarimo ji Jesus'ga mombe'umbe'ui jipi, a'ero po pyry ġa imbuhuri mbatera ji ve hamo. Po nhiremimbotarimo rõi Tupana'ga ji mondoukari ġa pyri ga mombe'gwovouka ji ve, a'ero po pyry ji ve ji ndapojykai mbatera ojipe'ġa hugwi ji Jesus'ga mombe'urame ġa pe. A'ero po ji ga mombe'ui ġa pe mbatera rehe rõi.

Paulova'ea ombojiko pota ahe Jesus'ga rehe

¹⁹ Jipiro'y ji ojipe'ġa hugwi nhaporememo novĩa. Emo ġandeaporoġita rupi nhaporememo ji nhimondoi reki tambojiko ti koji'ive'ġa Jesus'ga rehe javo.

²⁰ Ji Jesus'ga mombe'urame judeus'ġa pe ġandeaporoġita rupi ji hoi a'ero tambojiko ti

ġa Jesus'ga rehe javo. Jipiro'y ji Moisésva'ea remimbo'eagwera hugwi novĩa. Emo judeus'ġa a'ea ġwendu katu. A'ero ji ġa javijitehe hendukatui no tambojiko ti ġa Jesus'ga rehe javo.

²¹ Na jitehe Jesus'ga mombe'urame judeus'ġarũive'ġa pe ġandeaporogita rupi ji hoi no tambojiko ti ġa Jesus'ga rehe javo. Ga ndogwerekoi Moisésva'ea remimbo'eagwera. Nurã jirekorame ġapyteri pe ji ndakoi hehe no. Ji nda'ei reki: Ji ndakoi Tupana'ga nhi'iġa rehe. A'ea rũ ji a'e. A'ereki ji ako tuhẽ Cristo'ga nhi'iġa rupi.

²² Jirekorame ġapyteri pe – kiroki ġa ndokwahakatui ojikogame Jesus'ga rehe – ikwahakatue'yve'ġa'java'ero ji rekoi tambojiko hete ti ġa Jesus'ga rehe javo. Jihojihorame ojipe'ġa pyteri pe ġa javijitehe ji rekoi a'ero nahã ti tambojiko jara'ġa mo Jesus'ga rehe javo.

²³ Nahã ji rekorekoi ġapyteri pe a'ero tokwaha pa ti ġa Jesus'ga mombe'ua. Akwahavuka ji Jesus'ga ġa pe Tupana'ga ti tomombyry ġa pe javo. A'ereki imombyryvame ġa pe ga omombyry ji ve no.

²⁴ Penembikwahava pe kiro ji ei pe me. Ga nhaġanhaname ji ypy ti tavahẽ javo, he'yjuhuve'ġa onha novĩa. Emo ojipejive'ga jate ga ypy ovahẽ. Ga pe ġa imondoi pyryva'ea a'ero ikwepykavamo. Ga javijitehe ti pejirokwa pejikokatuheteavo Tupana'ga ti tomombyry ji ve a'ero nehẽ javo.

²⁵ Kiroki ġa onha hete tapyhy ti pyryva'ea javo – ojikwe ġa nhaġanhahetei jipi onhimboitavo tanhaġatu kwaha ti javo. Nhande ki a'e te xako katu katu hete jipi xako katu kwaha ti javo. Kiroki ġa

onha hete pyryva'ea rehe – pyrygwereuhuva'ea rehe reki ġa ndekoi novĩa ka'atehea apopyra rehe oakaġareheva'ea rehe. Emo a'ea kotihĩ opa ġa hugwi. Nhande ki a'e te pyryheteva'ea rehe nhande rekoi avuiramava'ea rehe. A'ereki nhanderuvaġwama Tupana'ga pyri namomini.

²⁶ Onhaname ġa hokatui tavahẽ tuhẽ ti javo. Na jitehe ji rekokatui tavahẽ tuhẽ ti Tupana'ga pyri javo.

Ojipe'ġa okwaokwaramame ojogwehe ġa opoa mondokatui toho ti jipoa ga rehei katu javo. Na jitehe ji rekokatui taho ti Tupana'ga rehei katu javo.

²⁷ Amombe'umbe'u ji ojipe'ġa pe jipi: “Peko katu ti Jesus'ga remimbotarimova'ea rehe. A'ero po ti Tupana'ga imombyryvi pe me nehẽ,” a'e ji ġa pe jipi. Jihi na jitehe ako katu a'ea rehe no Tupana'ga ti tomombyry ji ve javo. Ji nanhimongoukari nhiremimbotarimova'ea rehe a'ero, te'iyme ti ga ji ve: “Namombyryva'javi reki ji nde ve.”

10

Tapembohetei Tupana'garũiva'ea

¹ Nhiirũ, tapekwahava'ja ti nhaneramonhava'ea rekoagwera Moisésva'eareheva'ea rekoagwera. Ohorame Egitopeva'ea gwyra hugwi ahe oho pa yvaġatiġa gwyri hako – kiroki yvaġatiġa ahererohohava hako. Oho pa katu ahe yvya pikaġa rupi ypihua pytera rupi o'yahava.

² Ohorame yvaġatiġa gwyri ahe nhimboukwahapavi Moisésva'eareheva'ero ohorame yvya pikaġa rupi ypihua pytera rupi.

³ Ahe nhaporemō o'u maná – a'ea Tupana'ga ombuhuruka ahe ve yvaga hugwi aherembi'uramo.

⁴ Ahe nhaporemō o'u yhya no – kiroki Tupana'ga ombuhuruka ahe ve toy'u pa ti ġa javo. A'ereki Tupana'ga ombuhuruka yhya ahe ve itauhua hugwi. Cristo'ga pe ji ei reki ita mombe'gwovo. A'ereki Cristo'ga ombuhuruka yhya ahe ve ogwovo ahe rupi.

⁵ Nahā Tupana'ga imombyryhetei ahe ve novīa. Emo ahe rekouhurame ite'varuhuva'ea rehe onhimongyavo ga nhimonha'ngahetei aheryjyhua rehe ahe apitiuka ahera'oa momboruka ongae'yi me hako.

⁶ Ahemombe'upyra nhande momoranduvi nhande moġitavo. Ahe ja rūi ti xako a'ero. Tipotaruhuyme ti ite'varuhuva'ea.

⁷ Aheryjyhua ombohete ha'angava Tupana'garūiva'ea no hako. Tupana'ga rembikwatijarukara ahe mombe'u javo:

“O'uo'u ġa oina toryva apovo.

A'ero ġa pyi o'ama Tupana'garūiva'ea mboheteavo,” e'i ikwatijara ahe mombe'gwovo hako.

Ahe ja rūi ti xako a'ero. Timboheteyme ti ha'angava Tupana'garūiva'ea.

⁸ Aheryjyhua gwereko ojipeva'ea rembirekova'ea hako. Nurā ahe manoi ara rupi ve vinte e três milve'ġa onhimongyavo. A'ereki Tupana'ga oapitiuka ahe hako. Ahe ja rūi ti xako a'ero. Tirekoyme ti ojipe'ġa nembireko'ġa.

⁹ Aheryjyhua ombokwerajahi nhandepojykaharete'ga onhiroyrōyromo jipi hako. Nurā ga mboja mondomondoi ahe ve ahe hu'uuka ahe

apitiuka hako. Ahe ja rūi ti xako a'ero. Timbokwerajahivyme ti nhandepojykaharete'ga monhi-monha'ngavo.

¹⁰ Ahere'yjuhua e'ie'i te'varuhu onhiroyrōyromo jipi hako. Nurā Tupana'ga ahe apitiukari ojipyrive'ga pe. Ahe ja rūi ti xako a'ero. Xa'ete'varuhuyme ti nhanenhiroyrōe'yma.

¹¹ Nahanahā ahe rekoi hako. A'ea koi ojipe'ga momorandu. Igwete Tupana'ga ikwatijarukari aherekoagwera mombe'gwovouka a'ea ti tape-mogita javo nhande ve. Tapekote'varuhui ti a'ero. A'ereki momina gwerī yvya yvyareheva'ea reheve nhande hugwi.

¹² Tape'ei ti pejive: “Jijikohetero gwaramo Cristo'ga rehe po ti ji ndakote'varuhua'javi nehē,” tape'ei ti. Mara'ngu po ti pe kotihī pejikote'varuhua'java nehē? Penhimboko'i ti. Pejapyaka katu ti tapekote'varuhua'javyme ti a'ero.

¹³ Pekwaha pe mbatera rahya jipi. Nanongara jitehe reki ojipe'ga okwaha no. Emo po ti Tupana'ga oho gwembi'ea rupi pe pokoga jipi. Ga nomondoahivuhuukari hahyheteuhuva'ea pe me. Hahyrame pe me po ti ga pe mbopopoakari hehe nehē. Ga po ti pe mbo'e nehē nahā ti peko javo nehē. A'ero po ti pe nhimomiranambavi hahya pe nehē.

¹⁴ Nhiirū, tapembohetei'i'i ti ha'angava Tupana'garūiva'ea.

¹⁵ Pekwaha hete pe mbatera, a'e ji pe me. Penhimombaragwaha hete ti a'itituhēva'ea rehe a'ero kiro ji nhi'iḡame pe me.

16 Amoamome nhande i'ui vinho pão raygwe'roga reheve xajapyaka kiro Cristo'ga manoa gwera rehe javo. Nhande i'urame vinho copopyeva'ea nhande ei Tupana'ga pe: “Ndepyry hete nde Cristo'ga rekoa reka'vogauka ga momanomouka ore ve,” xa'e nhande ga pe. Nhande i'urame vinho copopyeva'ea nhande jogwerekoi nhandehimbojikoty'a Cristo'ga pavēi garekoa rerekovo. Nhande i'urame pão nhanderebihaygwe'roga nhande jogwerekoi nhandehimbojikoty'a Cristo'ga pavēi Cristo'ga ra'oa rerekovo.

17 Nhandere'yjuhu nhande novia. Emo nhande xajogwerekoi pa nhandejikoty'a Cristo'ga pavēi ojipejiva'ero. A'ereki nhande nhaporemō ti'u akoja jitehe pão ojipejiva'ea.

18 Pehepia ti judeus'ga ndekoagwera no. Gweru ga mbiara jipi imondovouka Tupana'ga pe ikwava'ehava rehe. Aerē ga i'ui mo. I'urame Tupana'gapeva'ea ga jogwerekoi ojikoty'a Tupana'ga pavēi.

19 Oro Tupana'garūiva'eapeva'ea, marāi ji jupe a'ero? Oko tehe reki Tupana'garūiva'ea, a'e ji, ganembikwava'e ga pavēi – kiroki ikwava'embyra Tupana'garūiva'ea pe.

20 Imondorame mbatera jupe ikwava'ehava rehe Tupana'ga pe rūi ga imondo. Omondo ga Diabo'gapyriva'ea pe reki anha ga pe, a'e ji. Ndapotari ji pejikoty'ara Diabo'gapyriva'ea pavēi.

21 Pe'u pe copopyeva'ea nhandepojykaharete'gapeva'ea. Tape'ui po pe copopyeva'ea Diabo'gapyriva'eapeva'ea no hamo. Pe'u pe mbatera ikwava'embyra nhandepojykaharete'ga

pe. Tape'ui po pe mbatera ikwava'embyra Diabo'gapyriva'ea pe no hamo.

²² I'urame a'eapeva'ea po ti nhande nhandepojykaharete'ga monhimboahivuhui nhandejive nehẽ. A'ero po ti ga imbohahyukari nhande ve nehẽ. A'ereki ga ipopoakaruhu hete nhande hohe pa.

Ji rupi jitehe ti peho, ei ahe

²³ Pe'ji po pe: “Cristo'gareheva'ero ġwaramo nhande ndikwakuva'javi. A'ero ji rekoi nhiremimbotarimova'ea rehe,” pe'ji po pe. Na tuhẽ nhande ndikwakuva'javi novĩa. Emo amoamome ndapyryvi reki ojipe'ġa pe nhande rekorame nhaneremimbotarimova'ea rehe. Amoamome nhanderekorame nhaneremimbotarimova'ea rehe nhande ndipokopokogi reki ojipe'ġa Cristo'gareheve'ġa.

²⁴ Nhandejive jate rūi po nhande imombyryvi hamo. Timombyry po nhande ojipe'ġa pe hamo no.

²⁵ Nahã ti peko a'ero. Pe'u pa ti mbiara ipyhygame ima'ẽhai pe. Tape'ei ti ġa pe: “Pemombe'u ti ji ve. Omondo jipe ġa agwa Tupana'garũiva'ea pe ikwava'ẽhava rehe inoġa? Marã a'ero?” Tape'ei ti a'ea ġa pe. Pe'u pa ti jave'yma. Tapemongotehei ti pejipy'a mbatera rehe i'gwovo a'ero.

²⁶ A'ereki Tupana'ga mombe'uhava e'i: “Yvya ko nhandepojykaharete'ga apoa yvyakotyva'eareheva'ea nhaporemno,” e'i ikwatijara imombe'gwovo.

Pyry tuhẽ nhande i'ui garembiapoa a'ero.

²⁷ Po Cristo'gareheve'garũive'ga ei pe me: “Pejijo i'gwovo ji pyri,” e po ga. Pehopotarame ti peho

ga pyri a'ero i'gwovo. Pe'u pa ti garemimbuhura. Tape'ei ti ga pe: “Marã? Eremondo jipe nde agwa Tupana'garũiva'ea pe ikwava'eğa inoğa?” Tape'ei a'ea ga pe. Pe'u pa ti imongotehee'yma pejipy'a hehe i'gwovo pa ga pyri.

²⁸ Hovai jate po ojipe'ga ei pe me: “Okwava'ẽ ģa agwa Tupana'garũiva'ea pe.” Po ga erame a'ea pe me tape'ui ti a'ero penhaġataruhuramo ga rehe – kiroki ga omombe'u pe me. A'ereki oyvyteri pe ga e'i jupe: “Po Cristo'gareheve'ġa ndo'ui nanongara hamo,” ei ga.

²⁹ Pe me ko pyry pe i'ui novĩa. Emo ga pe ndapyryvi i'ua. Nurã tape'ui a'ero.

Pe'e po pe ji ve a'ero: “Marã naerũ? Jipiro'y ji jikwakuva hugwi i'gwovo pa mbatera. Maraname ji nda'ui naerũ ģa eteherame jupe ahe ndo'ui javo?” pe'e po pe ji ve.

³⁰ “Turame jipi ji ei Tupana'ga pe: ‘Ndepyry hete nde imbuhuruka mbatera ji ve,’ a'e ji ga pe,” pe'e po pe ji ve. “Maranuhũrame ģa ete'varuhui ji ve nhirembi'ua rehe ji ekaturame Tupana'ga pe i'gwovo naerũ?” pe'e po pe ji ve.

³¹ Nahã a'ero, a'e ji. Peko katu ti mbatera urame mbatera aporame no pejikovo katu pa. A'ero po ti ojipe'ġa pe ndepiagame Tupana'ga mbohetei nehẽ. “Ndepyry hete nde ģa mongokatuavo,” e po ti ģa Tupana'ga pe a'ero pe mombe'gwovo nehẽ.

³² Peko katu ti a'ero. Tapemongote'varuhui ti judeus'ġa. Tapemongote'varuhui ti judeus'garũive'ġa no. Tupana'gareheve'ġa ti tapemongote'varuhui Jesus'gareheve'ġa.

³³ Ji rupi jitehe ti peko katu a'ero. Ji tamonhimo-hemuka pa ojipe'ġa jijihe jipi. Namombyrypotari

ji jijive jate. Ga pe nhaporemō ji imombyrypotari jipi tojiko ti ġa Jesus'ga rehe javo.

11

¹ Cristo'ga rupi jitehe ji hoi. Na jitehe ti peho ji rupi.

Kunhangwera'ga ndekoa ġa jatykarame

² Pyry hete pe napemoka'nhyimi jipi jirekoagwera pejipyri. Peho pe nhiremimbo'ea rupi no. A'ereki Cristo'gareheve'ġa nemimombe'ua rehe ji pe mbo'ei.

³ Takwahavuka ti a'ero pe me. Cristo'ga ko huvihava'ga akwaimbae'ġa pe. Akwaimbae'ġa ko huvihava'ġa ġwembireko'ġa pe. Tupana'ga ko huvihava'ga Cristo'ga pe.

⁴ Ndapyryvi a'ero akwaimbae'ġa nhakaġahovi onhi'igame Tupana'ga pe ġandovaki Tupana'ga mombe'urame ojipe'ġa pe no. Onhakaġahovame po ġa imbote'varuhui Cristo'ga pe ga ko jiruvi-hava'ga rūi javo.

⁵ Emo kunhangwera'ga nhakaġahove'ymame ndapyryvi ġa nhi'igame Tupana'ga pe ġandovaki ġa Tupana'ga mombe'urame ojipe'ġa pe no. Onhakaġahove'ymame po ġa ei: “Nhirembireko'ga ko huvihava rūi ji ve,” e po ġa. Nanongara'ġa ko ġa ja – kiroki ġa, ojipe'ġa opī ġa'ava ġa hugwi tipoyjaryme ti ġa javo.

⁶ Onhakaġahove'ymame po ġa tokyti pa o'ava a'ero hamo. Po ġa ndopotari opoyjayjare'ymamo oapina rehe, a'ero po ġa tonhakaġaho hamo. Tonhakaġaho po ġa onhi'igame Tupana'ga pe ġandovaki ga mombe'urame no hamo.

7 Akwaimbae'ğa po nonhakağahovi hamo. A'ereki Tupana'ga oapo akwaimbae'ğa oji'java'ero. Gandeaporoğita Tupana'ga reaporoğita ja. Kunhangwera'ğa ki a'e te ğandeaporoğita akwaimbae'ğa ndeaporoğita ja.

8 Tupana'ga ndoapoi reki akwaimba'eva'ea kunhangwerava'ea ra'oa pyvõ. Ga oapo kunhangwerava'ea akwaimba'eva'ea nharukağa pyvõ hako.

9 Na jitehe Tupana'ga ndoapoi akwaimba'eva'ea kunhangwerava'ea pe. Ga oapo kunhangwerava'ea akwaimba'eva'ea pe topoko ti hëa ga javo hako.

10 A'ero po kunhangwera'ğa tuhë e'i onhakağahova pe hamo yvagipeve'ğa nembiepiaga ğwaramo.

11 Ojikoty'aro ğwaramo nhandepojykaharete'ga pavëi ğa jikogi ojogwehe jipi kunhangwera'ğa akwaimbae'ğa pavëi.

12 A'ereki ymya Tupana'ga oapo kunhangwerava'ea akwaimba'eva'ea nharukağa pyvõ. Nahã kunhangwerava'ea ohë akwaimba'eva'ea hugwi. Emo kiro akwaimbae'ğa o'a kunhangwera'ğa hugwi. Tupana'ga reki oapopavuka okovo.

13 Pehe ti penhimombaragwaha hehe. Pypy pe me kunhangwera'ğa nhi'igame Tupana'ga pe ğandovaki ğa nhakağahove'yname naerũ? Ahã, a'e ji.

14 Pekwaha pe pejiyvyteri pe akwaimbae'ğa avukuhua ğambopoyjayjare'yma.

15 Kunhangwera'ğa avukuhua ki a'e te ğambokatua rupiara. A'ereki Tupana'ga omondo a'ea ğa pe toakağaho'i ti ğa a'ea pyvõ javo.

16 Momina nhinhi'íga a'ea rehe a'ero. Po ojipe'ga ji rayvapotari ga'akağahova rehe, a'ero po ji ei ga pe: Na tuhẽ ore rekoi. Nahã jara'ga ndekoi no Cristo'gareheve'ga ojatykaramẽ Tupana'ga mboheteavo.

Ahe o'u ikwahava'java Cristo'ga manoagwera

17 Kiro pe mbo'erame po ti ji nopombohetei nehẽ. Anhi'íğahy po ti ji pe me nehẽ. A'ereki pe jatykaramẽ Tupana'ga mboheteavo a'ea ko pen-dekokatuagwama rũi reki. Peko te'varuhu reki pe.

18 Tanhi'ĩ na'ẽ pe me pejogwayvara rehe a'ero. A'ereki ojipe'ga omombe'u a'ea ji ve. “Corintopeve'ga ojatykaramẽ ga jogwayvayvari jipi. Ga ndojihe'akatoi,” ei ga pe mombe'gwovo ji ve. Arovia gwere ji ģanhi'íga.

19 Tupana'ga po e'i a'ero: “Na ga jogwayvari tomboukwaha ti okokatuve'ga a'ero.”

20 Pejatykaramẽ pe ei: “Ti'u ti nhandejapyakavo nhandepojykaharete'ga rehe,” pe'e tehe pe jipi. Emo reki pe ndapekoi ga rehe pejikote'varuhuro ģwaramo i'urame.

21 Pejihe reki pe peko. A'ereki i'urame jararamo pe pe'u jipe ima'ẽa renonde. Jara'ga ndogwerekoi reki. Nurã ko ty'ara jara'ga jukai. Jara'ga ki a'e te heagwryr vinho i'uhetero ģwaramo.

22 Ndaperekoi tuhẽ po pe onga naerũ tape'u ipype? Ndapekoa'javi po pe Tupana'gareheve'ga ndehe naerũ imbatere'ỹve'ga mbopoyjayjare'yma naerũ? Marã po ti ji a'ero pe me nehẽ naerũ? Opombohete po ti ji a'ea rehe naerũ? Nopombohetei tuhẽ po ti pe a'ero nehẽ.

23 Amombe'u ko ji pe me nhandepojyka-harete'ga remimbo'eagwera ikwehe - a'ea ga omombe'uuka ji ve. Nahã a'ero. Omanoa renonde Jesus'ga rekoi ġwemimbo'ehara'ga pavēi ypytunimo ikwehe. Judasva'ea omondouka ġwerĩ ga guardas'ġa po pe tojuka ti ġa ga javo. A'ea renonde Jesus'ga ipyhygi pão.

24 Igwete ga ei Tupana'ga pe: “Ndepyry hete nde imbuhua ore ve,” ei Jesus'ga javo ga pe. Igwete ga haygwe'rogwe'rogi imondovo ġwemimbo'ehara'ga pe. “A'ea ko jira'oa, a'e ji jupe,” ei ga ġa pe. “Pe'u kiro. A'ereki jira'oa ji anhikwava'ẽ kiro pe ndepykaramo nhimanorame,” ei ga. “Aerẽ ti pe'ua'jaa'ja pão a'ero tanhimoka'nhymyme ti,” ei Jesus'ga ġwemimbo'ehara'ga pe ikwehe.

25 Na jitehe ġa i'urẽ mbatera Jesus'ga ipyhygi copo vinho ryrua. Igwete ga imondoi ġa pe javo. “Pe'u kiro copopyeva'ea,” ei ga. Igwete ga imombe'ui gwekoa ġa pe. “Aheka'voguka po ti ji jirekoa ġa pe jijijukauka nehẽ,” ei ga. “Nahã po ti ji manoi yvyakotyve'ġa ndepyga. A'ereki Tupana'ga e'i ipyahuva'ea imombe'gwovo. 'Garekoa reka'vogame po ti ji imombori ġandekote'varuhua ġa hugwi,' ei Tupana'ga,” ei ga. “Nurã jirekoa reka'voga ġwaramo a'iti hete tuhẽ po ti Tupana'ga imombori he'yjuhuve'ġa ndekote'varuhua ġa hugwi nehẽ ġwembi'ea rupi,” ei Jesus'ga ġa pe. “Pe'u ti a'ero vinho copopyeva'ea. Pe i'ua'jaa'javame ji kwahava'ja a'ero nehẽ,” ei Jesus'ga ġwemimbo'ehara'ga pe.

26 A'ea ko Jesus'ga nhi'igagwera ikwehe. Igwete ji ei pe me: Garura'java renonde nahã

po ti pe i'ua'jaa'javi pão copopypeva'ea reheve. I'ua nanani po ti pe ikwahavukari ojipe'ga pe gamanoagwera nehẽ.

²⁷ Peko katu ti a'ero i'urame pão copopypeva'ea reheve Cristo'ga manoagwera herekokatuavo. Kiroki ga oko te'varuhu i'gwovo – ga ombotegwete Cristo'ga ra'oa garekoa reheve, ga ombotegwete gamanoagwera a'ero.

²⁸ Nurã ti pekwaha na'ẽ pejeaporoğita i'ua renonde. Pendeaporoğita pyryvame ti pe'u pão copopypeva'ea reheve herekokatuavo a'ero nehẽ.

²⁹⁻³⁰ Pepyteripeve'ga ki a'e te nonhimombaragwahavi nhandepojykaharete'ga manoagwera rehe ga i'urame pão copopypeva'ea reheve. Nanongara'ga pe Tupana'ga ombohahyuka a'ero. Nurã pepyteripeve'ga tetirũaramo opopoakare'yma onhimongyavo. Jara'ga omano no.

³¹ Po ti nhande ikwahavi nhanderea-poroğitapyryva na'ẽ i'ua renonde, a'ero po ti ga nombohahyukari nhande ve nehẽ.

³² Imbohahyukarame nhande ve ga nhande mbo'ei nhanderekote'varuhua rehe tomombi ti ga a'ea javo. Ga nhande mbo'ei te'iyme ti ga nhanderekote'varuhua pe o'erame oarõe'ỹve'ga pe nehẽ ga mondovo hahyva'ea ruvihava pype nehẽ.

³³ Nhiirũ, pejatykarame i'gwovo Cristo'ga manoagwera kwahava'java tape'una'ẽi ti a'ero. Pe'ji ti pejohupe: “Na ti ga ndupavi na'ẽ,” pe'ji ti.

³⁴ Tape'una'ẽi ti mbatera Tupana'ga ti tombohahyukaryme pe me. Po ti ty'ara jara'ga jukahetei, a'ero po ti ga ġwonga pe na'ẽ i'ui mo hamo.

Jihorame pe pyri po ti ji pe mbo'ei jara rehe pe nderekovo nehẽ.

12

Tupana'ga ra'uva ahe mbokarakatu

¹ Nhiirũ, tamombe'u ti kiro pe me Tupana'ga ra'uva remimbuhura Cristo'gareheve'ga pe. A'ereki a'ea rehe pe ikwatijari ji ve ikwehe. A'ea ji tamombe'u katu kiro pe me tapekwaha hete ti javo.

² Pekwaha pe pejikoagwera. Pe ndapejikogi Cristo'ga rehe ikwehe. Nurã ga pe mbopogwepogweuhui gwemimbotarimova'ea rupi imboheteuka pe me ha'angava Tupana'garũiva'ea okojirũiva'ea.

³ A'ero ji takwahavuka kiro pe me Tupana'ga ra'uva remimbo'ea. Tupana'ga ra'uva ombo'erame ga nombotegwetei Jesus'ga a'ero. Tupana'ga ra'uva ombo'erame jate reki ga ei: "Jesus'ga ko orepojkaharetero oko," ei ga.

⁴ Tupana'ga ra'uva ombuhu paravuhu nhandekarakatua. Gara'uva jitehe reki ombuhu pa nhande ve nhande nanenani.

⁵ Nhandeporavykya ojoatyatyvi ojuhugwi novĩa. Emo Jesus'ga pe jitehe nhande xaporavyky nhandekovo.

⁶ Nhandekarakatua ojoatyatyvi ojuhugwi novĩa. Emo Tupana'ga jitehe nhande mbokarakatu pa nhande rerekovo.

⁷ Tupana'ga gwepiuka gwa'uva remimbuhura nhande nanenani topoko pa ti ga ojipe'ga javo.

⁸ Nahã Tupana'ga ra'uva nhande mbokarakatu pa. Ojipe'ga pe gara'uva omombe'uuka Tupana'ga

rembikwahava. Tupana'ga ra'uva jitehe ombo'euka ojipe'ga pe a'itituhẽva'ea kwahava rehe.

⁹ Gara'uva jitehe ombojiko hete ojipe'ga Tupana'ga rehe. A'ea jitehe omombiguka ojipe'ga pe gatetirũa ģa hugwi.

¹⁰ A'ea jitehe oapouka ahemonhimomby'ava'ea ojipe'ga pe. Ojipe'ga pe a'ea omombe'uuka Tupana'ga nhi'iġa. Tupana'ga ra'uva omombaragwahavuka ojipe'ga pe ġwemimbokarakatua. A'ero ga ikwahavi jawo Tupana'ga ra'uva ġa mbokarakaturame. Ga ikwahavi jawo Tupana'ga ra'uvarũiva'ea ġa mbokarakaturame. Tupana'ga ra'uva ombokarakatu ojipe'ga monhi'ĩparavuhuavo. A'ero ko ganhi'iġa vyakotyve'ġa nembikwahave'ỹva'ea. Ojipe'ga pe Tupana'ga ra'uva okwahavuka akoja'ga nhi'iġa imombe'ukatuavouka nhanerembikwahave'ỹva'ea tokwaha pa ti ġa jawo.

¹¹ Tupana'ga ra'uva jitehe ombokarakatu pa ġa a'ero. A'ea jate ombokarakatu paravuhu ġa naġanani ġwemimbotarimo okovo.

He'yi nhandera'oareheva'ea

¹² Ta'e ti kiro nhandera'oa'java'ea mombe'gwovo. Ojipeji ahera'oa rekoi novĩa. Emo ahera'oa gwereko he'yiva'ea ojihe: ahetiã, ahepoti'a, ahepy'a no. Ahera'oareheva'ea nhaporemo ojihe'a reki ojogwehe onhimongovo ojipejiva'ero ahera'oro. Na jitehe nhande re'yiro Cristo'gareheva'ero nhanenhimongyavo novĩa. Emo nhande nhaporemo xako ojipejiva'ea'java'ero Cristo'ga pavẽi.

13 A'ereki Tupana'ga ra'uva nhande mongo pa ojipejiva'ea'java'ero. Nhande xako paravuhu novĩa. Jara'ga ko judeusramo, jara'ga judeus'garũiva'ero. Jara'ga oporavyky tehe ojipe'ga pe opiro'ye'yma ga hugwi. Jara'ga oporavyky opiro'yro ojipe'ga hugwi. Nhande pyri nhaporemko ko Tupana'ga ombuhu gwa'uva jitehe.

14 Pehepia ahera'oa a'ero. Ojipejiva'ea jate rũi ahera'oareheva'ea. He'yiva'ea reki ahera'oa gw-ereko ojihe.

15 Po ahepya ei: “Ji ko ahepoa rũi. Ji ahera'oareheva'ea rũi reki a'ero.” Ahepya erame a'ea po i'etehei ikwahave'yma javo. A'ereki ahepya ko ahera'oareheva'ero tuhẽ reki oko.

16 Po aheapyakwara ei: “Ji ko ahereakwara rũi. Ji ahera'oareheva'ea rũi reki a'ero.” Aheapyakwara erame a'ea po i'etehei. A'ereki aheapyakwara ko ahera'oareheva'ero tuhẽ reki oko. Na jitehe nhande re'yiro Cristo'gareheva'ero nhandekarakatuparavuhuavo ojipe'ga pokoga. Ojipejive'ga jate rũi reki Cristo'gareheva'ero. Po ojipe'ga ei: “Ikarakatu ga japovo ahemonhimomby'ava'ea. Ji ndajikarakatui japovo a'ea. Ji Cristo'gareheva'ea rũi reki a'ero.” Ga erame a'ea po ga etehei ikwahave'yma. A'ereki ga Cristo'gareheva'ero tuhẽ reki oko.

17 A'ea'ja ji pe me. Pehepia ahera'oa. Po ahereakwara jate hekorame gara pyvõ po ahe henuvi hamo naerũ? Po aheapyakwara jate hekorame gara pyvõ po ahe hetuni a'ero hamo naerũ? Nahã ji ei Cristo'gareheve'ga mombe'gwovo a'ero no. Po ahemonhimomby'ava'ea apohara'ga jate

ġa ndekorame ma'ġa po omombe'u Tupana'ga ojipe'ġa pe hamo naerũ?

¹⁸⁻²⁰ Ahera'oareheva'ea nhaporemo reki Tupana'ga omongo katu ahera'oa rehe ġwemimbotarimo. Po heheva'ea jate hekorame ojipejiva'ea jate, marã po ahera'oa rekoi a'ero hamo naerũ – kiroki a'ea rehe oko heheva'ea? He'yi reki ahera'oareheva'ea. Emo ojipejiva'ea ahera'oa. Na jitehe nhande nanenani Tupana'ga nhande mongoi ojiheva'ero nhande mbokarakatuparavuhuavo ġwemimbotarimo. Po ojipejive'ga jate ga rekorame Cristo'gareheva'ero marã po nhande xajihe'a ojogwehe Cristo'ga pavēi hamo naerũ? Nhandere'yjuhu reki nhande Cristo'gareheva'ero. Emo nhande xako ojipejiva'ea'java'ero Cristo'ga pavēi nhandekarakaturo nhandejopokopokoga.

²¹ Ahereakwara nde'i ahepoa pe: “Ji ndajikogi nde rehe,” nde'i jupe. Na jitehe aheakaġa nde'i ahepya pe no: “Ji ndajikogi nde rehe,” nde'i jupe. A'ereki ahera'oareheva'ea ojiko tuhē ojogwehegwehe. Na jitehe Cristo'gareheve'ġa jikogi ojogwehegwehe no.

²² Jara pe nhandera'oareheva'ea pe nhande ei ipopoakare'ÿva'ea. Emo xajiko hete reki nhande nanongara rehe.

²³ Jara pe nhande ei okoteheva'ea. A'ea nhande imbojigwagi tireko katu ti javo. Jara nhande ndihepiukari ojipe'ġa pe. A'ea rehe nhande timongi katu tapy'ynhapira a'ero tohepiagyime ti ġa javo.

²⁴ Kiroki koji'i ikatu nhande ve nhandera'oareheva'ea – a'ea nhande nimbojigwagi a'ero. Tupana'ga tuhē ombojihe'a pa

ahera'oareheva'ea tombojigwa hete ti ġa okoteheva'ea javo nhande ve.

²⁵ Nahã Tupana'ga imbojihe'akatui ahera'oareheva'ea a'ero tokote'varuhuyime ti heheva'ea ojohupeupe javo. “Ti'aġata pa ti ahera'oareheva'ea ojogwehegwehe,” ei Tupana'ga. Na jitehe Tupana'ga nhande mbojihe'akatui ojipejiva'ea'java'ero tokote'varuhuyime ti Cristo'gareheve'ġa ojohupe javo. “Ti'aġata pa ti ġa ojogwehegwehe ojogwerekokatuavo,” ei Tupana'ga nhande ve.

²⁶ Hahyrame ojipejiva'ea pe ahera'oareheva'ea pe hahy jara pe nhaporemō a'ero. Ga imombyryvame ojipejiva'ea pe a'ea ko pyry jara pe nhaporemō no. Na jitehe hahyrame ojipejive'ga pe Cristo'gareheve'ga pe hahy jara'ġa pe nhaporemō Cristo'gareheve'ġa pe nhaporemō. Ojipe'ġa imombyryvame ojipejive'ga pe Cristo'gareheve'ga pe jara'ġa ndorypavamo ga pavēi a'ero.

²⁷ Penhinanhinani peko Cristo'gareheva'ero. Igwete ojipejiva'ero pe jihe'ari ojogwehe Cristo'ga pavēi.

²⁸ A'ero pe jatykatykai Tupana'ga mboheteavo. Igwete Tupana'ga pepyteripeve'ġa mo'emo'ēi tojopokopoko ti ġa javo. Jara'ġa pe ga ei: “Ga hohe pa po ti pe. Cristo'ga moirūharamo po ti pe peko nehē,” ei ga. Jara'ġa pe ga ei: “Cristo'ga moirūhara'ġa ndehohyva'ero po ti pe peko. Pe po ti nhinhi'iġa mombe'uharamo peko nehē,” ei ga. Jara'ġa pe Tupana'ga ei: “Nhinhi'iġa mombe'uhara'ġa ndehohyva'ero po ti pe peko. Ojipe'ġa mbo'eharamo po ti pe peko nehē tapemongo ti ġa Cristo'ga

nhi'íga rupi,” ei ga ġa pe. Jara'ġa pe Tupana'ga ei: “Pe po ti peapo ahemonhimomby'ava'ea nehē.” Jara'ġa pe ga ei: “Pe po ti pemombiguka ojipe'ġa tetirūa ġa hugwi nehē.” Jara'ġa pe ga ei: “Pe po ti ojipe'ġa pokopoko imbatere'ŷve'ġa nehē ipopoakare'ŷve'ġa nehē no.” Jara'ġa pe Tupana'ga ei: “Pe po ti ojipe'ġa moġitai ġa mondomondovo.” Jara'ġa pe ga ei: “Opombokarakatu po ti ji pe monhi'ġparavuhuavo nehē. Penhi'íga po ti yvyakotyve'ġa nembikwahave'ŷva'ea a'ero nehē,” ei Tupana'ga ġa pe.

²⁹ Ga nhaporemo rūi reki Cristo'ga moirūhara'ġa a'ero. Ga nhaporemo rūi Tupana'ga nhi'íga mombe'uhara'ġa. Ga nhaporemo rūi ġambo'ehara'ġa. Ga nhaporemo rūi oapo ahemonhimomby'ava'ea.

³⁰ Ga nhaporemo rūi Tupana'ga ġa mbokarakatui imombigauka ġa pe ojipe'ġa tetirūa ġa hugwi. Ga nhaporemo rūi Tupana'ga ġa monhi'ígi imongovo ġanhi'íga nhanerembikwahave'ŷva'ero. Ga pe nhaporemo rūi Tupana'ga imombe'ukwahavukari ġanhi'íga nhanerembikwahave'ŷva'ea.

³¹ Pepota tuhē ti pejive a'ero Tupana'ga ra'uva remimbuhura a'ea remimbokarakatua – kiroki koji'i pyryva'ea ojipea hohe.

Igwete ji kiro imombe'una'ēi pe me penemi-arōhetea tapendeaporogita katu ti javo. A'ereki koji'i pyry hete tuhē nhande ojipe'ġa arō hete a.

13

Tiarō hete nhande ojipe'ġa

1 Po nhande nhi'īgi hajiheve'ğa nhi'igimo yvagipeve'ğa nhi'igimo no. Po nhande niarōi ahe nhanenhi'igame ġanhi'igimo, a'ero po nhande nhi'itehei reki imotininiuhūva'ea ja hahyahivuhuva'ea ja.

2 Po Tupana'ga nhande mbokarakatui imombe'gwovouka onhi'iga. Po nhande niarōi ahe imombe'urame, a'ero po nhande rekotehei reki.

Po nhande ikwahapavi mbatera ikwahava Tupana'ga rembikwahava onhimiva'ea. Po nhande niarōi ahe nhande ikwahapavame mbatera, a'ero po nhande rekotehei reki.

Nhande jikohetero ġwaramo Tupana'ga rehe po ga nhande pokogi yvytyruhua mbojipe'auka nhande ve nhande erame jupe pepe'a javo. Po nhande niarōi ahe nhandejikoheterame Tupana'ga rehe nahã javo, a'ero po nhande rekotehei reki.

3 Po nhande ima'ema'embavi nhanembatera imbatere'ỹve'ğa pe. Po nhande niarōi ahe nhande ima'embavame, a'ero po nhande ima'ētehei. Nhaneremima'embava nomombyryvi reki nhande ve.

Po ġa ei nhande ve: “Pe pohire'yma ġwaramo Cristo'ga hugwi po ti ore imbokaipavi penda'oa nehẽ,” e po ġa nhande ve. Nhandepohipotare'ymame ga hugwi po nhande ikwava'eği nhandera'oa ġa pe a'ero tombokai ti ġa javo. Po nhande niarōi ahe nhanenhikwava'eġame ġa pe, a'ero po nhande nhikwava'ētehei reki. Nhanenhikwava'eġa nomombyryvi reki nhande ve.

4 Nhande ojipe'ğa arõheterame nhande nianhimonha'ngajipei ға ndehe jipi. Timomyry nhande ға pe. Nhande ojipe'ğa arõheterame nhande nianhimyrõi ға ndehe. Nianhimbohetei nhande ji ko ға hohe jave'yma.

5 Ga arõheterame nhande xako katu tuhẽ ға pe. Nhandejihe jate rõi nhande xako. Nhande nianhimboahivi ға pe. Nhande ndikwahava'ja'javi ojipe'ğa ndekote'varuhua nhandejive.

6 Ga arõheterame nhande nianderoryvi ғandekote'varuhua rehe. Gandekokatua rehe nhande roryroryvamo.

7 Ga arõheterame nhande xanhimomirana jipi ға ndekote'varuhurame nhandejive. Tiarõ hete nhande avuirama. “Aerẽ po ti pyryvamo nehẽ,” xa'e nhande jipi. Nhande xajiko ojipe'ğa ndehe jipi. Xanhimomirana nhande jipi a'ero.

8 Ga arõheterame nhande niarombigi tuhẽ ға. Opi po ti nhandekarakatua nehẽ Tupana'ga remimbuhura. Tupana'ga nhi'īga mombe'ua po ti opi. Ganhi'īga po ti opi no nhanerembikwahave'ỹva'ea. Mbatera kwahava po ti opi nehẽ no.

9 Agwamo ndikwahapavi nhande. Nhande nimombe'ukwahapavi Tupana'ga nhi'īga no.

10 Tupana'ga ki a'e te okwaha pa. Cristo'ga rurame po ti opa nhanerembikwahapave'yma nehẽ.

11 Jivoja'irame ji ndakwahapavi ikwehe. Tayri'ğa ja ji nhi'īgi a'ero ikwehe. Ndajireaporoğitakatui ji no. Nanhimombaragwahakatui ji mbatera rehe no jivoja'iro ғwaramo ikwehe. Aerẽ jiyvuakarama ji pohiri tayri'ğa ndeaporoğita'java'ea hugwi.

12 Hepiagame espelho pyvõ nhande ndihepiakatuhetei. A'ereki nhandera'angava tehe nhande tihepia. Na jitehe aḡwamo nhande ndikwahahetei Tupana'ga repiage'ymame. Aerē po ti nhande a'ea ga repiakatui ga kwahava nehē. Ojogwovavo po ti nhande jogwepiagi Tupana'ga pavēi. Aḡwamo nhande ndikwahapavi ga. Ga ki a'e te nhande kwaha hete pa. Na jitehe po ti nhande ga kwahahetei nhandekovo ga pyri nehē no.

13 Nahã hekoi avuiramava'ea a'ero: Xajiko nhande Tupana'ga rehe. Tikwaha nhande pyryvaḡwama. Tiarõ hete nhande ojipe'ḡa. Pyry Tupana'ga pe nhande jikogame ga rehe. Pyry nhande ikwahavame pyryvaḡwama no. Johe'i tehe reki pyry Tupana'ga pe nhanderemi-arõhetea.

14

Ganhi'iḡa nhanerembikwahave'ŷva'ea

1 Pejirokwa ti ojipe'ḡa arõheteavo a'ero. Pepota ti Tupana'ga ra'uva remimbuhura penhim-bokarakatua. Pepota ti pejikarakatua Tupana'ga nhi'iḡa mombe'ua rehe kaitu.

2 Tupana'ga ra'uva ombokarakatu ojipe'ḡa monhi'iḡa. A'ero ḡanhi'iḡa nhanerembikwahave'ymaḡwama. Nahã onhi'iḡame ḡa nhi'iḡi Tupana'ga pe a'ero. Nhande ve rūi reki ḡa onhi'ĩ. A'ereki nhande ndikwahavi nanongara ḡanhi'iḡa.

3 Emo kiroki ḡa omombe'u Tupana'ga nhi'iḡa ikwahavuka ojipe'ḡa pe - ḡa onhi'ĩ nhande ve

tuhẽ. A'ero ẽa nhande mbojikoheteukari Jesus'ga rehe. Onoẽatu ẽa nhandepy'a no.

⁴ Kiroki ẽa ẽanhi'iga rekoi nhanerembikwahave'ỹva'ero – ẽa onhimbojiko hete Tupana'ga rehe. Ga ki a'e te – kiroki ẽa omombe'u Tupana'ga nhi'iga – ẽa ombojikoguka pa Jesus'gareheve'ẽa ga rehe a'ero.

⁵ Apota po ji pe napenani penhi'iga hekorame nhanerembikwahave'ỹva'ero novĩa. Koji'i reki ji apota penemimombe'ua Tupana'ga nhi'iga rehe. Nanongara'ẽa nemimombe'ua koji'i pyry ojipe'ẽa nhi'iga hohe nhanerembikwahave'ỹva'ea hohe, a'e ji. A'ereki ẽa omombe'u katu Tupana'ga nhi'iga. Kiroki ẽanhi'iga ikwahavipyre'ỹva'ea – a'ea nhande ndikwahavi. Ojipe'ẽa ikwahavukarame ẽanhi'iga nhande ve a'ea ko pyry jitehe no. A'ero ẽa Jesus'gareheve'ẽa mbojikohetei Jesus'ga rehe imombe'urame ẽa pe.

⁶ Nhiirũ, po ti nhinhi'iga nhanerembikwahave'ỹva'ea ji horame pe pyri nehẽ, a'ero po ti ji ndopopokogi tuhẽ nehẽ. Po ti ji imombe'ui pe me Tupana'ga rebikwahavukara ikwahavuka mbatera pe me, a'ero po ti ji pe pokogi nehẽ. Po ti ji imombe'ui Tupana'ga nhi'iga pe me pe mbo'eavo a'itituhẽva'ea rehe, a'ero po ti ji pe pokogi nehẽ no.

⁷ Ehepia ko imonhi'ingava jiru'a'java'ea violão no heporoõitae'ỹva'ea. Inhi'igatue'ymame po nhande niambaragwahavi inhimby'ya rehe.

⁸ Opy ẽa trombeta soldados'ẽa momoranduva tapetavuka ti ẽa pe kiro javo. Po trombeta nonhi'igatui ikwahavukare'yma ẽa pe, a'ero po ti soldados'ẽa nonhimboavujikweri tuhẽ otavukara rehe.

⁹ Na jitehe po ti penhi'íga oko aherembikwahave'ỹva'ero, a'ero po ti ġa ndokwahavi pe nhi'ígame ġa pe a'ero nehẽ. “Onhi'ĩ tehe po ġa upa,” e po ti ġa pe me nehẽ.

¹⁰ Gwereco paravuhu hete po yvyakotyve'ġa nhi'íga ojoatyatyviva'ea. Ojogwe'yja'ġa okwaha reki onhonhi'inhi'íga.

¹¹ Emo ji ikwahave'ymame ojipe'ga nhi'íga ga ko hajiheva'ea ji ve. Ji hajiheva'ea ga pe no.

¹² Oro pe, pe nhi'ígame ojipe'ġa pe tokwaha ti ġa penhi'íga. Pepota pe Tupana'ga ra'uva remimbuhura penhimbokarakatua pejikovo. Pepota hete ti a'ero penhimbokarakatua – kiroki a'ea nhaporememo Jesus'gareheve'ġa mbojikohetei Jesus'ga rehe.

¹³ Nurã ji ei pe me: Ganhi'íga rekorame nhanerembikwahave'ỹva'ero te'i ti ġa Tupana'ga pe a'ero: “Nhimbokarakatua'ja ti. A'ero po ti ji imombe'ukatui nhinhi'íga ġa pe nehẽ tokwaha ti ġa javo,” te'i ti ġa Tupana'ga pe.

¹⁴ Nhinhi'íga rekorame nhanerembikwahave'ỹva'ero nhinhi'ígame Tupana'ga pe, jihi anhi'ĩ. Emo nhiakaġa ndokwahavi a'ea.

¹⁵ Marã po ti ji rekoi a'ero nehẽ naerũ? Anhi'ĩ po ti ji Tupana'ga pe nhinhi'íga rekorame nhanerembikwahave'ỹva'ero. Anhi'ĩ po ti ji ga pe nhiakaġa ikwahavame nehẽ no. Na jitehe po ti ji nhimby'yi nhinhimby'yja rekorame nhanerembikwahave'ỹva'ero. Anhimby'yi po ti ji nhiakaġa ikwahavame nehẽ no.

¹⁶ Pejatyka pe jipi Tupana'ga mboheteavo ndepyry nde javo ga pe. Po nenhi'íga rekoi nhanerembikwahave'ỹva'ero nde nhi'ígame Tupana'ga pe,

a'ero po ti marã ikwahave'ỹve'ga ei amém na tuhẽ javo nde nhi'imbevame nehẽ naerũ? A'ereki ga ndokwahavi nde nhi'igame.

17 Pyry hete po nenhi'iga Tupana'ga pe ovuhu. Emo nde nerembojikogi ojipe'ga Tupana'ga rehe. A'ereki ga ndokwahavi nde nhi'igame.

18 Pe hohe pa ji nhi'inhi'igi nhinhi'iga rekorame nhanerembikwahave'ỹva'ea novĩa. Igwete ji ei Tupana'ga pe: “Pyry hete nde ji mbokarakatui a'ea rehe jipi,” a'e ji ga pe.

19 Emo nhande jatykarama jipi koji'i pyry ji ve nhinhi'iga rekoi ikwahavukava'ea tambo'e ti ojipe'ga a'ea pyvõ. Po xunhi hete ji nhi'igi ga pe novĩa. Emo ga okwaha pa reki. Po ji nhi'inhi'ihetei nhinhi'iga rekorame nhanerembikwahave'ỹva'ero, a'ero po ndapyryvi ga pe. A'ereki ga ndokwahavi reki nhirembi'ea.

20 Nhiirũ, ipita'ngive'ga ndokote'varuhukwahavi. Ga ja ti peko a'ero pejikote'varuhukwahave'yma. Tayri'ga ndaheaporoğitakatui okovo. Ga ja rui ti peko a'ero pejeaporoğitarame. Peyvuakara ġwaramo ti tapendeaporoğita katu.

21 Aherembikwatijara omombe'u Tupana'ga nhi'iga ga judeus'ga mombe'urame. Nahã Tupana'ga ei:

“Jireheve'ga nohendukatui nhinhi'iga.

Nurã po ti ji hajiheve'ga mondoukari ga monhi'iguka ga pe tokwaha ti ga nhiremimbo'ea javo novĩa,” ei Tupana'ga.

“Hajiheva'ero ġwaramo ko ġanhi'iga jireheve'ga nembikwahave'ỹva'ea.

Emo ġanhi'ġa vehevi po ti nohen-dukatuukari jireheve'ġa pe nhiremimbo'ea nehē," ei Tupana'ga judeus'ġa remiendu've'yma imombe'gwovo.

²² Nurā ji ei pe me: Tupana'ga ġanhi'ġa mongo nhanerembikwahave'ŷva'ero Jesus'gareheve'ġarūive'ġa ti tokwaha jipopoakara javo. Nhande ki a'e te Jesus'gareheve'ero tikwahavipe gapopoakara. Tupana'ga onhi'ġa omombe'uuka Jesus'gareheve'ġa ti tokwaha javo. Jesus'gareheve'ġarūive'ġa pe ki a'e te Tupana'ga ndokwahavukari a'ea.

²³ Pejatyka po pe Tupana'ga mboheteavo jipi. Po ti penhi'ġa nhaporemō nhanerembikwahave'ŷva'ea ikwahave'ŷve'ġa ndurame pepyteri pe Jesus'gareheve'ġarūive'ġa ndurame no. A'ero po ti ġa ei nehē: “Mbipe hete ġanhi'ġa. Heagwry pa ġa a,” e po ti ġa pe me nehē.

²⁴ Po ti pe nhaporemō imombe'umbe'ui Tupana'ga nhi'ġa Jesus'gareheve'ġarūive'ga rurame pepyteri pe ikwahave'ŷve'ga rurame no. Henduvame penemimombe'ua po ti ga ei: “Kiro ji ikwahavi jirekote'varuhua. Penhi'ġa nhaporemō omombe'u katu ji ve Tupana'ga rembi'ea jirekote'varuhua pe,” e po ti ga nehē.

²⁵ Omohē po ti ga gweaporoġitate'varuhua oyvyteripeva'ea pendovaki nehē. A'ero po ti ga nhova'apyni Tupana'ga mboheteavo ndepyry hete nde javo nehē. “Tupana'ga oko tuhē pepyteri pe,” e po ti ga pe me nehē.

Nahā nhande rekoi nhandejatykarame

26 Marã a'ero, nhiirũ? Pejatykarame jipi Tupana'ga mboheteavo jara'ga onhimby'yi Tupana'ga pe. Jara'ga ombo'e ojipe'ga. Jara'ga omombe'u Tupana'ga rembikwahavukara. Jara'ga nhi'i'ga ko penembikwahave'ÿva'ea. Jara'ga omombe'u katu akoja'ga nhi'i'ga penembikwahave'ÿva'ea tokwaha ti ġa javo. Na tuhẽ ti peko a'ero pejopokopokoga penhombojikojikoga Tupana'ga rehe.

27 Po ti penembikwahave'ÿva'ea ġanhi'i'ga pe jatykarame mokonha'ga po ti onhi'ĩ a'ero hamo. Ndahe'yive'ga trêsv'e'ġahoherũive'ġa po ti onhi'ĩ hamo. Ojopy'rupy'ru po ti ġa onhi'i'ga hamo. A'ero po ti ojipe'ga imombe'umbe'ui ġanhi'i'ga tokwaha ti ġa javo hamo.

28 Po ti nimombe'uhavi ġanhi'i'ga pe tonhi'i'gyime ti ġa pendovaki a'ero. Pendovakie'ÿ ti ġa tonhi'ĩ Tupana'ga pe okovo.

29 Oro Tupana'ga nhi'i'ga mombe'uhara'ga no. Na mokonha'ga nhi'i'gi, trêsv'e'ġa po. A'ero po ti jara'ga japyakai ġanhi'i'ga rehe nahanahã javo hamo.

30 Po ti Tupana'ga ikwahavukarame mbatera ojipe'ga pe ga apygame pepyteri pe, onhi'i'gyppyve'ga po ti opi hamo ji py'rovo ti ga omombe'u kiro a'ero javo hamo.

31 Pe nhaporemõ ti pemombe'umbe'u Tupana'ga nhi'i'ga a'ero pejopy'rupy'ruavo nhande nhaporemõ tikwaha ti henduva javo. Taphombojiko pa ti Tupana'ga rehe a'ero no.

32 Tupana'ga nhi'i'ga mombe'uhara'ga imombe'upotarame ġa imombe'ui. Opipotarame ġa pigi no.

33-34 Pejopy'rupy'rue'ymame hahyahivamo penhi'iġa. Nanongara rehe Tupana'ga ndokoi. Pejogwerekokatukatua rehe ga rekoi.

Pe jatykarame po kunhangwera'ġa opi hamo Tupana'ga nhi'iġa henduva onhi'iġe'yma hamo. Nahã Tupana'gareheve'ġa ndekopavi no ojatykarame ga mboheteavo. Moisésva'ea rembikwatijara e'i jupe no.

35 Ikwahapotarame mbatera po ġwonga pype kunhangwera'ġa ei ġwembireko'ġa pe marã javo hamo. Ndipoyjayjari po kunhangwera'ġa onhi'iġame pe jatykarame Jesus'gareheva'ero hamo.

36 Marã pe ndekouhui naerũ? Peheypyuhu pemombe'u Tupana'ga nhi'iġa raikwehe naerũ? Pe me jate Tupana'ga ombuhuruka onhi'iġa raikwehe naerũ? Ahã reki.

37 Po pepyteripeve'ġa ei ojive: “Jihi ko Tupana'ga nhi'iġa mombe'uhara. Tupana'ga ra'uva ji mbokarakatu ji rerekovo,” e po ġa. Nanongara'ġa po onhimombaragwaha nhiremimoġita rehe hamo. E'i po ġa ji ve hamo: “Nhandepoykaharete'ga Cristo'ga okwatijaruka Paulo'ga pe nhande moġitauka a'ero,” e po ġa ji ve hamo.

38 Ga ndekoe'ymame nhiremimoġita rehe tapekoi ġa ndehe a'ero.

39 Nhiirũ, kiro ji ei pe me a'ero: Pe'ji ti Tupana'ga pe: “Ji mbokarakatu ti. A'ereki ji tamombe'u nenhi'iġa,” pe'ji ti ga pe. Nahã ji ei pe me no: Ojipe'ġa nhi'iġa rekorame nhanerembikwahave'ÿva'ea tapemombigi ti ġanhi'iġa.

40 Pejatykarame ti pejopy'rupy'ru katu pejogwerekokatuavo.

15

Tupana'ga ombogwera Cristo'ga

¹ Nhiirũ, kiro ji ikwahavukara'javi pe me nhiremimombe'upyryvagwera Cristo'ga mombe'uagwera. Pehendu katu pe nhinhi'iga ikwehe. Nhiremimombe'ua rehe pe peko hete kiro a'ero pejikoga Cristo'ga rehe.

² Po ti pe heroviahetei nhiremimombe'ua avuirama nehẽ, a'ero po ti Cristo'ga pe nderohoi yvagi pe nehẽ pe mongovouka avuirama nehẽ. Po pe herovia'rağuhũi, a'ero po ti ga napenderohoi nehẽ.

³ Nhiremienduvagwera ji amombe'u pe me ikwehe. Koji'i hete po nhande tihendu katu a'ea ojipea hohe hamo. Nhiremimombe'uagwera ko na: Cristo'ga omano raikwehe tamombo ti ġandekote'varuhua ġa hugwi javo raikwehe. Tupana'ga rembikwatijarukara rupi ga manoi.

⁴ Igwete ġa gara'oa rerohoi inoġa itaruvihava kwaruhua pype. Mokõi ahe kirirẽ Tupana'ga ga mbogweravi. Gwembikwatijarukara rupi Tupana'ga ga mbogweravi raikwehe.

⁵ Aerẽ Cristo'ga jipiukari Pedro'ga pe. Aerẽ ga jipiukari dozeve'ġa pe no omoirũhara'ġa pe.

⁶ Aerẽ ga jipiukari kiro ve he'yjuhuve'ġa pe quinhentosve'ġa pe. He'yjuhuve'ġa nde'ya jararamo ġa ndekoji ağwamo. Jararamo ahe manoi. Ga nhaporemo ko gareheve'ġa.

⁷ Aerẽ ga jipiukari Tiago'ga pe. Aerẽ ga jipiukari omoirũhara'ġa pe nhaporemo.

⁸ Mbapavamo ga jipiukari ji ve no. Na ja heko. Kunhangwera'ġa gwa'yra mbo'ariperame nhande

nimboha'uvi. Na jitehe ji jikogame Cristo'ga rehe nhande nimboha'uvi a'ea no.

⁹ A'ereki ji ambohahy na'ë Tupana'gareheve'ga pe jirekote'varuhuavo ikwehe. Nurã ji ei ji-jive kiro: Jara'ga gwyre'i hete ko ji Cristo'ga moirũhara'ga gwyre'i hete. Cristo'ga moirũhara'ga po ga nde'i ji ve hamo novĩa. A'ereki ji ako te'varuhu Tupana'gareheve'ga pe ikwehe.

¹⁰ Emo Tupana'ga omombyry reki ji ve ji mongovo Cristo'ga moirũharamo. Nomombyrytehei reki ga ji ve. A'ereki ji aporavyky hete ga pe Cristo'ga moiruamo jara'ga hohe pa. Ji tehe rũi reki aporavyky. Tupana'ga imombyryvame ji ve ji mbokarakatui ji mboporavykyavo.

¹¹ Nhiremimombe'ua ojo'ja reki ganemimombe'ua pavëi. A'ea jitehe pe heroviari a'ero pejikoga Cristo'ga rehe.

Nhanembogwerahava

¹² Xa'e nhande jipi: Tupana'ga ombogwera Cristo'ga gamanoa hugwi heikwehe. Maranuhũrame po pepyteripeve'ga euhui naerũ Tupana'ga nombogweravi omanove'ga javo?

¹³ Po ga nombogweravi ga hamo, a'ero po ga nombogweravi Cristo'ga raikwehe hamo.

¹⁴ Po ga nombogweravi Cristo'ga hamo, a'ero po ore Cristo'ga mombe'utehei pe me hamo. A'ero po pe jikotehei ga rehe hamo.

¹⁵ Nahã no. Po ga nombogweravi Cristo'ga hamo, a'ero po jukwahavamo ore'mbea ore Tupana'ga mombe'urame hamo. A'ereki ore oro'e: “Tupana'ga ombogwera Cristo'ga gamanoa hugwi,” oro'e ore ga mombe'gwovo. Po a'iti

omanove'ga mbogwerave'ymamo, a'ero po ga nombogweravi Cristo'ga hamo.

¹⁶ A'ereki nahã ji a'e: Ga mbogwerave'ymame po ga nombogweravi Cristo'ga hamo.

¹⁷ Po Cristo'ga ndokweravi, a'ero po pe jikotehei ga rehe hamo. A'ero po ga nomombori pendekote'varuhua pe hugwi hamo.

¹⁸ Po Cristo'ga ndokweravi hamo, a'ero po Cristo'gareheva'ea hoi hahyva'ea ruvihava pype hamo – kiroki ahe omano jipe.

¹⁹ Po nhande ei hamo: “Nhande manoe'ymame jate Cristo'ga imombyryvi nhande ve”, a'ero po nhande poria'iheteramo ga hohe pa hamo.

²⁰ Emo Tupana'ga ombogwera tuhẽ reki Cristo'ga ikwehe. A'ea ko Cristo'gareheva'ea mbogwerahavağwamamo oko.

²¹ Akwaimba'eva'ea rekote'varuhuro ġwaramo nhande manoi reki. Ojipe'ga rekokaturu ġwaramo po ti nhande kwerava'javi nhanemanoa hugwi nehẽ.

²² Nahã ji ei. A'ereki Adãova'ea rymyminoro nhandekovo ġwaramo nhande manombavi. Cristo'ga pavẽi nhandekovo ġwaramo po ti nhande kwerapavi a'ero nehẽ.

²³ Nahã Tupana'ga ga mbogweravi a'ero: Cristo'ga na'ẽ ga ga mbogwera. Aerẽ na jitehe Cristo'ga rura'javame po ti Tupana'ga ga mbogweragweravi nehẽ no Cristo'gareheve'ga.

²⁴ Aerẽ mbapava koty po ti Cristo'ga ikwava'eği ġwembipojykahava uva'ga pe nehẽ koro ndeapoa javo Tupana'ga pe nehẽ. Cristo'ga po ti omombi pa na'ẽ Tupana'ga arõe'yve'ga popoakara tohendu

katu pa ti ġa Tupana'ga nhi'iġa jawo nehē. Kiroki ġa huviha hete yvaga gwyrì pe yvya koty no – ġapopoakara po ti Cristo'ga omombi pa nehē.

²⁵ A'ereki Tupana'ga e'i nhoġwenonde Cristo'ga pe: “Ndehe ti ġanduvihavamo eko avuirama nehē. Tamongo pa ti nearõe'ÿve'ġa nenhi'iġa rupi,” ei ga Cristo'ga pe.

²⁶ Mbapavamo po ti Tupana'ga imombipavi ahemanoa tiruahūheteva'ea nehē.

²⁷ Tupana'ga rembikwatijarukara e'i hako:

“Tupana'ga omongo pa Cristo'ga nhi'iġa rupi,” e'i. Jukwaha reki ikwatijara mombe'ua. Tupana'ga imongopavame ga nonhimongoi Cristo'ga nhi'iġa rupi.

²⁸ Ihopavame ganhi'iġa rupi a'ero Cristo'ga jitehe Tupana'ga ra'yra'ga po ti onhikwava'ē Tupana'ga pe nehē Tupana'ga jate ti toko huvihavuhetero avuirama nehē.

²⁹ Oro ġa – kiroki ġa onhimobatzauka omanova'ea repyga onhimobatzaukare'ÿva'ea repyga – marã ġa ndekoi nanongara rehe naerũ? Po Tupana'ga nombogweravi ahe hamo, a'ero po ġa nde'i hamo: Xanhimobatzauka ahe repyga nehē.

³⁰ Oro ore, po Tupana'ga nombogweravi omanove'ġa hamo, a'ero po ore pohiri Cristo'ga hugwi hamo tombolahyyme ti ġa ore ve jawo hamo.

³¹ Nhiirũ, nane'ymi ġa ji jukapotari novĩa. Amombe'u ji a'ea pe me. A'ereki ji pe mbohetei nhande jikoty'aro ġwaramo Jesus Cristo'ga rehe nhandepojykaharete'ga rehe.

³² Imombe'upotaramé Tupana'ga nhi'iġa ji ġa ndayvayvari Éfesopeve'ġa. Ga ko ja'gwara ja ji ve, a'e ji. A'ereki ġa onharō hete tijuka ti ga javo. Po ji ikwahahetei hahya nhimanomo Tupana'ga nanhimbogwerava'javi javo, a'ero po ji ikwahatehei hahya Tupana'ga nhi'iġa mombe'gwovo hamo. Po Tupana'ga nombogweravi omanove'ġa, a'ero po xako aherembi'ea rupi hamo – kiroki ahe e'i:

“Mara'ngu po ti nhanemanomo ko'emame nehē?

Ti'u hete ti mbatera toryva apovo a'ero.

Ti'u hete ti kaġwitiga no,” ei ahe.

³³ Tapenhimoandyandyjukari ti ġa pe.

“Tapekoi ti ġa pavēi jipi – kiroki ġa heaporoġita te'varuhu.

Pe ndekorame ġa pavēi po ti ġa ndupi jitehe pen-deaporoġita ihoi a'ero nehē,” e'i ikwatijara.

³⁴ Peapyakwapupu ti imombiga pejikote'varuhua. Jararamo pepyteripeve'ġa ndokoi hete Tupana'ga pavēi. A'e ji a'ea pe me tapepoyjayjaryme ti a'ero.

Nhandera'oa ti okwerava'ja

³⁵ Jara'ga po e'i: “Marā po ti omanove'ġa mbogwerava? Marā po ti ġanda'oa nehē Jesus'gareheve'ġa nda'oa nehē?” e po ga javo.

³⁶ Nderekwahavihu nde! a'e po ji ga pe. Nde itymame po ha'ynha omano na'ē jipi. Narunhe'ymame nahenhui reki mbatera. Na jitehe po ti nhande manoi nhanembogwerava renonde nehē.

³⁷ Itymame mbatera po nde neretyimi henhuiva'ea. Ha'ynha tehe po nde eretỹ trigo ra'ynha ojipea ra'ynha no.

38 Henhunhame Tupana'ga gwemimbotarimo imondoi ha'oa ha'ynha pe. Ha'ynha hetakwera'ja gwereko gwa'oa a'ero.

39 Ojoatyatyvi reki ha'oa. Yvyakotyve'ga gwereko gwa'oa. Mbiara gwereko ojipea gwa'oa. Gwyrá'ia gwereko ojipea gwa'oa. Pira gwereko ojipea gwa'oa nohõ.

40 Gwereko yvagipeva'ea ra'oa. Gwereko yvyakotyva'ea ra'oa nohõ. Ojoatyvi reki yvagipeva'ea katua yvyakotyva'ea katua pavêi.

41 Kwara gwereko okatua. Jahya katua ojipea. Jaytata'ia katua ojipea no. Ojoatyatyvi reki jaytata'ia katua ojohugwi no.

42 Nahã po ti nhande mbogweravame a'ero nehẽ. Oтымame nhandera'oa ijugamo. Ombogweravame po ti nhandera'oa ndijugi nehẽ.

43 Oтымame nhandera'oa ite'varuhuro. Ombogweravame po ti nhandera'oa ikatuheteramo nehẽ. Oтымame nhandera'oa ndipopoakari. Ombogweravame po ti ipopoakaramo nehẽ.

44 Oтымame nhandera'oa yvyakotyva'ea. Ombogweravame nhandera'oa po ti Tupana'ga ra'uva remimongopyra nehẽ. Gwereko nhandera'oa yvyakotyva'ea. Nurã ji ei: Gwereko nhandera'oa g'wama no. A'ea Tupana'ga ra'uva omongo nhande ve.

45 Nahã Tupana'ga rembikwatijarukara i'ei no: "Tupana'ga omongo jypyve'ga Adão'ga," e'i ikwati-jara hako.

Aerẽve'ga Adão'ga nhande mongo nhande mboheaporoğitapyahuavo. Cristo'ga pe ji ei. A'ereki gaha nhande mboheaporoğita pyahu gwa'uvimo.

⁴⁶ Jypya ko nhande rekoi vvyakotyva'ero. Aerẽ nhande reaporoğitapyahuro nhandekovo.

⁴⁷ Tupana'ga oapo jypyva'ea Adãova'ea yja pyvõ. Ahe ko vvyakotyva'ea a'ero. Aerẽve'ga ko yvagahugwive'ga Cristo'ga.

⁴⁸ Vvyakotyve'ğa ko oho Adãova'ea rupi yjapyvõva'ea rupi. Cristo'gareheve'ğa ko oho Cristo'ga rupi yvagahugwive'ga rupi.

⁴⁹ Nhandera'oa ko yjapyvõva'ea ra'oa ja kiro Adãova'ea ra'oa ja. Aerẽ po ti nhandera'oa yvagahugwive'ga ra'oa ja Cristo'ga ra'oa ja nehẽ.

⁵⁰ Nhiirũ, amombe'u katu ji pe me. Vvyakotyve'ğa nda'oa nhande herekorame po ti nhande ndiahoi yvagi pe nehẽ - perope Tupana'ga oko huvihavuhuhetero. Ijuva'ea ndokoagwami ijuge'ỹva'ero.

⁵¹⁻⁵² Pehendu ti kiro ji imombe'urame aherembikwahavipyre'yma. Jararamo po ti nhande niamanoi ve Cristo'ga rura'java renonde nehẽ. Emo po ti Tupana'ga nhande mbojirojijyipavi nehẽ trombeta nhi'iğame mbapavamo nehẽ. Trombeta nhi'iğame po ti Tupana'ga ға mbogweravi na'ẽ omanove'ğa Cristo'gareheve'ğa. Nomanoa'javi po ti ға a'ero nehẽ. Kotihĩ hete po ti Tupana'ga nhande mbojirojijyi a'ero nehẽ.

⁵³ Vvyakotyva'ero nhandera'oa omano ojugamo. Nurã po ti Tupana'ga imbuhuri hajiheva'ea nhande ve nehẽ. A'ea po ti nomanoi ojuge'yma nehẽ.

⁵⁴ Imbuhurukarame omanoe'ỹva'ea nhande ve po ti ihoi Tupana'ga rembikwatijarukara japiavo nehẽ - kiroki e'i:

“Ndogwerecoa'javi kiro ahemanoa.

Tupana'ga omombi pa a'ea kiro,” e'i.

Irũa aherembikwatijara e'i:

⁵⁵ “Nhanemanoa niandepojoykapava'javi.

Nhanemanoa nombohahya'javi nhande ve,” e'i aherembikwatijara.

⁵⁶ Nhanemanoa ombohahy nhande ve nhande rekote'varuhuro ġwaramo. Nhanderekote'varuhua ipopoaka nhande rehe nhande ikwahava ġwaramo Moisésva'ea remimbo'eagwera. A'ereki a'ea e'i nhande ve: “Kiroki ġa oko te'varuhu – ġa po ti omano ogwovo hahyva'ea ruvihava pype nehē,” e'i aheremimbo'eagwera.

⁵⁷ Emo Tupana'ga ombuhuruka avo Jesus Cristo'ga nhandepojoykaharete'ga. Igwete ga manoi nhande repyga nhande mbopiro'yavo nhanderekote'varuhua hugwi. Timbohete ti Tupana'ga a'ero ndepyry hete nde Jesus'ga mbuhuruka javo.

⁵⁸ Nhiirũ, ako hete ji pe ndehe. Pemondo ti pejipy'a mbotyva pejikoheteavo Cristo'ga rehe. Pe-poravyky katu hete ti ga pe ojipe'ġa mbojikoguka ga rehe. A'ereki pejiporavykyrame garemimbota-rimova'ea rehe pe ndapeporavykytehei pejikovo. Pekwaha pe a'ea.

16

Itambere'ia mono'oġa

¹ Ta'e ti kiro pe me itambere'ia mono'ono'oġa pe – akoja po ti nhande timondo Cristo'gareheve'ġa pe imbatere'ỹve'ġa pe Judéiapeve'ġa gwyri pe. A'e ji Cristo'gareheve'ġa pe Galáciapeve'ġa gwyri pe

itambere'ia rehe ikwehe. Nahã ti peko javo ji ei ġa pe. Kiro ji ei jitehe pe me no: Nhirembi'ea rupi po ti peko no hamo.

² Domingo nanani ti pemono'õ mo imongovo penhonga pe. Pe napenani ti pemono'õ. He'yjuhurame peporavykya kwepykava itambere'ia he'yi'iva'ea ti pemono'õ. Mbohapyreterame peporavykya kwepykava mbohapyrete'i ti pemono'õ. A'ero ji horame pe pyri po ti pe herekojipei imono'oġipyra nehẽ.

³ Jihorame po ti ji a'ea imondoukari penemimo'ẽhara'ġa pe nehẽ togweroho ti ġa Jerusalémmeve'ġa pe nehẽ. Togweroho ti ġa ġa pe ikwatijara no - kiroki omombe'u ġandekokatua. A'ero po ti ġa imondoi itambere'ia ikwatijara reheve Jerusalémmeve'ġa pe nehẽ.

⁴ Po pyryvame ji hoi pevo no, a'ero po ti ji ġa nderohoi ji rupi nehẽ.

Paulova'ea omombe'u ohoagwama

⁵ Taho ti pe pyri nehẽ jhorẽ Macedõniapeve'ġa gwyra rupi. A'ereki pevo na'ẽ ji hoi ġa pyri.

⁶ Aerẽ po ti ji pytai pe pyri ovuhu. Amongo pa po ti ji yapoa jipytavo pe pyri nehẽ. A'ero po ti pe ji pokogi ojipe'ġa gwyrri pe ji mondovo nehẽ.

⁷ Ndahopotari po ti ji pe pyri aġwamo jipytaahi'viavo jate. A'ereki Tupana'ga ipotarama ji pytapotari manamehũ pe pyri.

⁸ Kiroġwe ji pytai avo cidade de Éfeso pe toryva rupi Pentecostes rupi nehẽ.

⁹ A'ereki avove'ġa ġwendu pota kiro Cristo'ga nhi'iġa onhimongyavo. Tamombe'umbe'u ti ġa pe a'ero ġa mbojikoguka ga rehe nehẽ. Emo

he'yjuhuve'ğa ji movahĩ tomombe'uyme ti ga Cristo'ga nhi'iğa javo ji ve.

¹⁰ Po ti Timóteo'ga vahemi pe pyri pereko katu ti ga gapy'a inoğatuavo pepyteri pe nehẽ. A'ereki ga oporavyky Cristo'ga pe ganhi'iğa mombe'gwovo ji javijitehe.

¹¹ Tape'ei ti ga pe a'ero: “Ga ndokwahavihu ovoja'iro ġwaramo.” Pepoko ti ga mbohoryva ga mbuhuruka ji pyri nehẽ. A'ereki ji ga mboha'uvi jara'ğa ndeheve nhaneirũ'ğa ndeheve nehẽ.

¹² Oro Apolo'ga no nhaneirũ'ga. Apota hete ji gahoa pe pyri ikwehe novĩa. Igwete ji ehetei ga pe toho ti ga jara'ğa ndupi nhaneirũ'ğa ndupi javo novĩa. “Ndahopotari tuhẽ ji kiro,” ei ga ji ve ikwehe. “Aerẽ pyryvame po ti ji hoi ġa pyri nehẽ,” ei ga ji ve.

Paulova'ea remimbo'ea mbapavava'ea

¹³ Pejapyaka katu jipi. Pejiko hete ti Cristo'ga rehe. Penhimboita tuhẽ ti. Pemondo ti pejipy'a mbotyva.

¹⁴ Pearõarõ ti ojipe'ğa pejikojikovo jipi.

¹⁵⁻¹⁶ Pekwaha pe Estéfanas'ğa. Ga na'ẽ ojiko Cristo'ga rehe ġwongapeve'ğa pavẽi ikwehe – perope Acaiapeve'ğa gwyrı pe. Onhimondo ġa onhimboporavykyavo Cristo'gareheve'ğa pokopokoga jipi. Nhiirũ, a'e hete ji pe me tapehendu katu ti nanongara'ğa nhi'iğa pejikovo hupi. Pehendu katu ti jara'ğa nhi'iğa no – kiroki ġa Cristo'gareheve'ero oporavyky hete ojipe'ğa pokopokoga jipi.

17 Jirory hete ji kiro Estéfanas'ğa ndura rehe – gaha Fortunato'ga pavēi Acaico'ga pavēi no. A'ereki pendakykweri ға nduri ji pokoga.

18 Onoğatu ға jipy'a ji mbohoryva. Nahã ға inoğatui pepy'a pe mbohoryva no. Pemondo ti imohina pejeaporogita nanongara'ğa ndehe.

19 Ásiapeve'ğa gwyripeve'ğa Cristo'gareheve'ğa omondo onhi'iğa pe me. Cristo'gareheva'ero Áquila'ga omondo hete onhi'iğa pe me no Priscilahẽa pavēi jara'ğa pavēi – kiroki ға ojatyka ғанonga pe jipi Tupana'ga mboheteavo.

20 Avo've'ğa nhaporemõ nhaneirũ'ğa omondo onhi'iğa pe me nohõ.

Penho'anhuvanhuvã ti Cristo'gareheva'ero pe-joryjoryva ojogwehe.

21 Jihi tuhẽ Pauloramõ akwatija koha kiro pe me jipoa pyvõ imondovouka nhinhi'iğa pe me.

22 Kiroki ға ndokoi nhandepojykaharete'ga rehe Jesus Cristo'ga rehe – ға pe ti Tupana'ga tombahy a'ero nehẽ.

Kiro ji ei Jesus Cristo'ga pe: “Marana tá!” (A'ea ko: “Herejo orepojykaharetero!”)

23 Jesus'ga tomombyry pe me nhandepojykaharete'ga.

24 Opoarõ hete pe nhaporemõ nhande jikoty'aro ғwaramõ Jesus Cristo'ga pavēi.

Tupana'ga nhi'iga
New Testament in Tenharim (BR:pah:Tenharim)

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tenharim

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tenharim [pah], Brazil

Copyright Information

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tenharim

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

3eb8a851-f633-5209-8712-862a9511e134